

A tartalomból:

- Projektvezetők, mérnökök, programozók oktatása
- Hálózatok több szemmel
- Hardver- és szoftverhírek
- Kedves-CAD-nek
- Interjú a Matáv jövőjéről
- Viharos időkben a villámvédelemről és az UPS-ekről

Heti

1995. július 13.

IV. évfolyam, 28. szám

Informatikai hetilap

Ára: 67 Ft

A térinformatika útra kel(l)

Itt a nyár, a turistaszezon, amikor a családok útra kelnek. Sokan utaznak vonattal vagy repülőgéppel, de még főbben busszal vagy személyautóval. Európa közúti utazásait egyre zsúfoltabbá teszi az új utak építése csak ideig-óráig enyhít a gondokon, a valódi megoldás a meglévő úthálózat hatékonyabb kihasználása. Cikkünk e probléma néhány térinformatikai megközelítését ismerteti.

Nyugat-Európában a közlekedési kutatások egyik fő hajtóereje az Európai Közösség DRIVE (Digital Road Information and Vehicle Experiment) programja. Célja, hogy a kontinens államainak együttműködésével pilót-programot indítsanak el. Fejlett térbeli adatkezeléssel kívánják elősegíteni a közlekedés és szállítás hosszú távú fejlesztését.

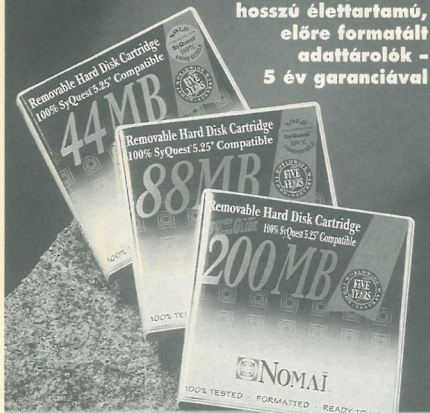
Csak hogy a DRIVE nem az egyetlen próbálkozás a térinfor-

matika alkalmazására a közlekedés és az útgazdálkodás terén. Komoly eredmények születtek a valós idejű városi forgalomirányítás, az autópályák forgalmának automatikus figyelése (monitorozása) és a személygépkocsik navigálása terén. Úgy tűnik, a GIS zöld jelzést kapott az utakon, s most már csak a szakembereken múlik, hogy tudnak-e élni a lehetőségekkel. (Folytatás a 10. oldalon.)

Spóroljon! Segítünk!

SyQuest -licence alapján gyártott,
hosszú élettartamú,
előre formatált
adattárolók -
5 év garanciával

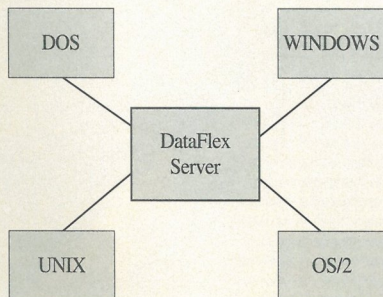
Disztribútor
Hunix Kft.

1111 Budapest, Budafoki út 57/a
Telefon/fax: 166-9206 • 209-2711 • 186-7408

Információs szám: 151

DataFlex Server a megbízhatóság érdekében

- tranzakció-kezelés, növeli az adatintegritást
- jelszórendszer, növeli az adatvédelmet
- paraméterezhetőség, növeli a rendszer teljesítőképességét
- különböző felhasználói felületeket egységesen kezel

NEXT Software Kft.

Budapest XI., Andor utca 60. • Telefon: 209-1196, 181-0590/248

Információs szám: 153

A helyes irány ...
Mikroszoft
OEM
Megrendelő

SVED

Tel.: 252-4375

Fax: 256-8717

1143 Budapest,
Hungária krt. 67.

Nr/No:
H-Ce: 9-17
P: 9-16

...az első magyar OEM disztribútor.

- DOS 6.22+Windows 3.1H+Mouse
- DOS 6.22+WinWorkgroups 3.11H+Mouse
- DOS 6.22+Windows 3.1H+Works 3.0H+Mouse
- DOS 6.22+WinWorkgroups 3.11H+Works 3.0H+Mouse

AKCIÓ

Az akció időtartama: 1995 július 10. - július 31.

Az akciók árak minimum 5 db csomag megvásárlása esetén érvényesek és további darabszám kedvezményektől függetlenek.

Azok a cégek, amelyek a nyári akció ideje alatt nálunk szerzik be a DOS 6.22 + Windows 3.1H, illetve DOS 6.22 + Windows for Workgroups 3.11H programokat, az ősz folyamán kedvezménytel vásárolhatják meg a Windows 95 upgrade-keket és a MS OEM Windows 95-t az akció ideje alatt megvásárolt mennyiségnek megfelelően.

Minden Works 3.0 magyar verzióhoz -EVOLUTION HÁZIPÉNZTÁR programot kap ajándékba minden kedves vásárlónk.

EVOLUTION HAZIPENZTAR

Információs szám: 152

TÖBB A HASZNA, MINT AZ ÁRA!

**Pannon GSM
előfizetés vásárlása
esetén.**

Motorolla 5200 **39 900 Ft** +afa

Ericsson GH 198 **49 900 Ft** +afa

Nokia 2110/E **69 900 Ft** +afa

Nokia 2110/H **72 900 Ft** +afa

Ericsson GH 337 **79 900 Ft** +afa

RÉSZLETRE "OFI" ELŐLEGSEL IS!

A legkézenfekvőbb!

MŰSZERTECHNIKA

Bp. VII. Király u. 1/d., Bp. XI. Bartók B. u. 44.,
Bp. VI. Bajcsy Zs. u. 65. Tel: 262-6666

Információs szám: 154

TARTALOM

Számítástechnika

4	Klub alakult Rolax Learning A PC Szoftver Kft.-től jött	Projektvezetők egymás között PC-n tanított PC-ismeret CAD-adomány
5	PCMCIA az Orbitrade-től Közel hetven helyen uralkodik a	Nagy tudású apróságok Netviz rendje
6	Nem csak McAfee IIF Internet központ Vmark adatbázis-kezelő	Hálóka a Pik-Sysben Olaszok nagyjai Hyperstar kliens
7	Dél-Afrikában Egy hónapos kft. Kész a Winsock2 API E-Coop videokonferencia	Műholdas szállítmányozás Új köntösben Hálózat-hozzáérés PC-Macintosh kompatibilitás Intel lapkák Adobe vásárlás Jön a Word Pro Viszik, mint a PC-t Kreatív fűző Olszó Zenith
8	Egy fejlesztőkészlet, két Pentium Az Internetre kacsingtató Még a nyáron	Intel lapkák Adobe vásárlás Jön a Word Pro Viszik, mint a PC-t Kreatív fűző Olszó Zenith
9	AZ Eurobit és a Chilton szerint A Seagate-é a Creative Árversenyre készített	Viszik, mint a PC-t Kreatív fűző Olszó Zenith
11-13	Európai projektek	A térinformatika útra kel(l)
14	Devizától TB-ig	Számadás SER-rel
15	Pro/Engineerrel CAD, BOSS, Hostel Térbeli modell Hiánypótló M-Gráf	Megrajzolt autók A két Intergraf-fióka Axis tengely Mágikus ötletek

Távközlés

16	Hibafelügyelő HP Póznaállítás GIS-szel	Semleges szállító Monoron már van volal
17	A Matáv vezérgazdátó-helyettese szerint a legfontosabb a	Folytonosság a vezetésben

Mutató

18	Egy tipp konvertáláshoz	Mindenki mással csinálja...
19	Mi mikor támad?	Virusnaptár

Irodatechnika

20	Különleges elemek Újabb cég az UPS-piacon	A Kapacitás kapacitása Sváji technológia
21	Terminus technicusok Nevében a lényeg	Zavarban lévő zavarok Tiszta Amerika
22	Hová menjünk?	Rendezvénykalauz Hirdetői index Hír-lap
- Várjuk jelentkezésüket

A Heti CHIP-re előfizetés kérhető levélben vagy faxon.
Levél cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefax: 120-1636
Előfizetési díj 1 évre 3148 forint

LAPZÁRTA

Turistaszezonra készülve

Megduplázza balatoni bázisállomásainak kapacitását, valamint újabb állomást helyeztet üzembe Almádiban és Keszthelyen a Pannon GSM. Budapesten tovább folytatódik a mikrocellásítás, valamint új bázisállomás lépett a hálózatba Dunakeszin és Szentendrén, s lép be a közeljövőben Gyömrőn, Kerepestarcsán, Pomázon, Pilisvörösváron, Dorogon és Esztergomban. Számos nagy városban már három bázisállomás működik, a bővítések következtében javult a helyzet többek között Debrecenben, Pécsen, Miskolcon, Szegeden, Győrben, Székesfehérvárott, Zalaegerszegen, Gyöngyösön és Egerben. Az egy számjegyű főútvonalak lefedése után a Pannon GSM már a két számjegyű utak nagy részét is lefedte.

Emellett aláírták a Matávval a hálózatok összekapcsolását szabályozó úgynevezett interconnect agreementet, amely az eddigi szolgáltatásokat rögzíti (ez ideig ugyanis a szolgáltatás a két cég közti bizalmon alapult). A szerződés tartalmazza a két szolgáltató közti forgalom díját és elszámolási módját, valamint a bérelt vonalakra vonatkozó megállapodásokat. Egy KHVM-rendelet értelmében a Pannon GSM percenként 6 forint 60 fillér összekapcsolási díjat fizet a Matávnak. A későbbiekben melléklettel egészítik ki a most aláírt szerződést, amely az összekapcsolás minőségi paramétereit állapítja meg, például azt, hogy a Matáv a hívások hány százalékát tudja kapcsolni. Továbbra sincs ugyanakkor megállapodás a hívó fél számának kijelzéséről.

Szüneteltetett barangolás

Július 3-án 22 órától másnap reggel 6 óráig sem Európában, sem a tengerentúlon tartózkodó hazai GSM előfizetők nem tudtak hívásokat fogadni vagy kezdeményezni, és ugyanígy jártak a hazánkban barangoló (roamingoló) külföldi mobiltelefon-tulajdonosok is. A nyolcórás leállás oka az volt, hogy ez időszakban végeztek az osztrák postai főtéléfonkábelek javítását. Mivel a bécsi főközpont

megy át a hazai nemzetközi hívások több mint fele, a Matáv vonalain kezdeményezett nemzetközi hívások nagy része ugyancsak sikertelen volt ezekben az órákban. E néhány óra kiesés azonban talán nem okozott akkora fennakadást, mint amekkora az M7-es és az M1-es autópályák budapesti bekötő szakaszának felújítása miatt várható, amit szintén a turistaszezonra időzítettek.

Kártyás kutak

A Verifone Tranz 250 és 380 credit- és debitkártya-olvasó rendszereiről tartott bemutatót június 22-én a Cerdnet Rt. Az 1993-ban alakult, és jelenleg több mint hatszáz POS terminált üzemeltető cég – alapítói a Supra Kft. és az osztrák Digicard – rendezvényén elsősorban a Magyarországon működő bankzinkóhálózatok képviselői ismer-

kedtek meg a hazai típusengedéllyel már rendelkező, vezeték nélküli telefonon, rádiótelefonon, műholdon és X.25 vonalon is kommunikálni képes berendezésekkel. A már több hazai referenciával rendelkező Tranz 380-as terminál az Amex és a Visa által használt szoftverprotokollokkal feltöltve kínálja a Cerdnet.

Projektvezetők egymás között

A magyarországi projektvezetési tevékenységhez kötődő szervezetek kezdeményezésére Projekt Menedzser Klub alakult, amelynek célja a projektvezetési kultúra terjesztése, hatékony projektirányítási módszerek és eszközök megismertetése, a projektvezetéssel foglalkozók között személyes kapcsolatok teremtése és az ápolása és a szakmai továbbképzés le-

hetőségeinek teljes körű felmérése. A klub támogatói között ott találjuk a GTE/Cost Engineering Clubot, a Magyar Fővállalkozók Országos Szövetségét, az Iqsoft Rt.-t és a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaságot. A szervezet nyitott, bárki csatlakozhat hozzá, aki a céljaival egyetért és részt kíván venni azok megvalósításában. Működése fölött a Ma-

gyar Fővállalkozók Országos Szövetsége védnökségszolgálgat.

Első rendezvényüket a közel múltban tartották az Iqsoft oktatótermében. A Magyar Fővállalkozók Országos Szövetsége részéről Lakatos Béla ismertette a célokat a mintegy harminc megjelent érdeklődőnek. Ezután esettanulmányok ismertetésével folytatódott az összejövetel. *Ulricsák Béla* az esztergo-

mi Suzuki gyár beruházásainak tapasztalatairól, *Rohály Gábor* pedig a repülőgép-karbantartásról beszélt. Ez utóbbi érdekes példa volt a rövid, de intenzív projektre fókuszolt minőség- és költségérzékeny környezetben. Végül kötetlen vitával zárult a találkozó. Tervek szerint a következő klubnapot szeptemberben tartják.

Sz. Zs.

PC-n tanított PC-ismeret

Eddig hiányzó szolgáltatással jelentkezett a piacon a budapesti Rolax Learning System Kft. Számítógépes oktatóprogramot készítettek, amely hajlékonylemezeken, magyar nyelven kapha-

tó. Ez a távoktató program, amely a hagyományokhoz ragaszkodók kedvéért könyv alakban is hozzáférhető, a számítógép „életét”, bekapcsolásától a DOS részleteit mutatja be játékos formá-

ban és közérthetően. A program alkalmas egyéni és csoportos tanulásra, interaktív gyakorlatokat és tesztek tartalmaz, amelyek értékelése megmutatja, hol tart a tudásunk. Gazdag ábraanyag és fogalomszótár segíti a tanulást. Az oktatórendszer hardverigénye: átlagos PC, VGA monitor és

egy 3,5 vagy 5,25 hüvelykes hajlékonylemez-egység. Érdekeség, hogy a Rolax nemcsak kezdőknek ajánlja szoftverét, hanem úgy véli, tapasztalt programozók is okulhatnak belőle, bár az ötvenórásra becsült tanulási idő kissé soknak tűnik.

BOI

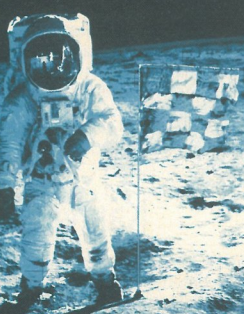
Lépéselőnyben!

OKI
People to People Technology

OL 810ex LED Page Printer

— Lézér kategóriájú LED nyomtató —

- ◆ 600 dpi, 8 lap/perc nyomtatási sebesség
- ◆ gyors RISC processzor, 2-34 MB RAM
- ◆ 2 Ft/lap üzemeltetési költség
- ◆ 3 év garancia

Best Distributor in Hungary 1994.

FLAG
Összelegyük a legjobbakat...

FLAG Számítástechnikai Kft. 1083 Bp., Práter u. 51. T: 114-2696, 113-9631, 269-9195, F: 210-2775

CAD-adomány

Száz építészeti CAD szoftver adományoz 67 millió forint értékben a magyar közép- és felsőoktatásnak a PC Szoftver Kft. Minden, valamilyen szinten építészeti oktató oktatási intézmény indulhat a nyílt pályázaton, amely fölött a védnökséget a Művelődési és Közművelődési Minisztérium vállalta. Az oktatási célra felkínált, belga tulajdonban lévő Architech.PC teljes mértékben magyar szellemi ter-

mék, Budapesten fejlesztik a PC Szoftver munkatársai. A magyar nyelvű építészeti CAD rendszer alkalmas épületek modelljének felállítására, és abból műszaki terveinek (alaprajz, homlokzat, metszetek), valamint látványterveinek (vonalas, fotorealisztikus, animációs) megjelenítésére. (További információ: Berei Jenő, 201-2011/185.)

Sz. Zs.

Nagy tudású apróságok

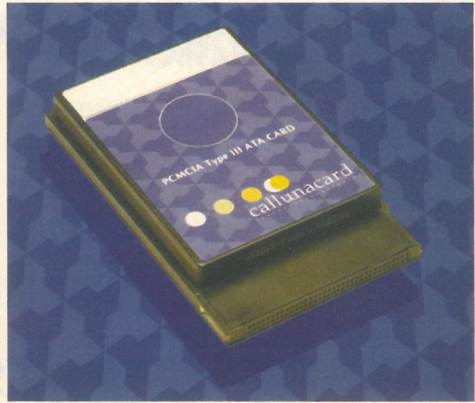
Rövidesen a hazai piacon is megjelennek a legújabb PCMCIA termékek – hallottuk az Orbitrade-nél. A New Media új fejlesztései az eddigiekhez hasonlóan kompatibilisak lesznek a piacon található minden hordozható számítógéppel. A felhasználók szórakozottságára is figyelve, igyekeznek alacsony (100-150 mA alatti) fogyasztású kártyákat tervezni. *Michael Schoeneberg* kereskedelmi igazgató szerint a sokat emlegetett, de a gyakorlatban még sokszor „nem az igazi” dugd be és rajta technológiában berendezéseik mindent tudnak, például munka közben fennakadás nélkül cserélhetők. Fejlesztésük eredménye a laikus számára egyszerűen nyújtó öntelepítő szisztéma. A szoftver felismeri az öt körülvévo számítógépes környezetet és operációs rendszert, és automatikusan igazodik hozzá.

Már bemutatta az Orbitrade a piacon első, 16 bites, CD hang-

minőséget nyújtó New Media Soundcard hangkártyát, amely analóg és digitális jelek kezelésére, valamint felvételre és lejátszásra egyaránt alkalmas.

Az AT&T-vel együttműködve fejlesztették és összele bocsátják ki a gépek kábel nélküli összekötéséhez a 2,4 gigahertzes rádiófrekvenciás tartományt használó Wireless Ethernet kártyát. Fontos adatok tárolásához, új operációs rendszerek telepítéséhez ajánlott, kis fogyasztású, plug & play merevlemezük a Note Disk, és az Orbitrade szerint még a nyáron megkezdődhet a 14,4 kilobit/secumdos Datafax Modem hazai értékesítése.

A PCMCIA minőségű merevlemezek egyedüli európai gyártóját, a Siemens, valamint a Northern Telecom számára is szállító skóti Callunát is az Orbitrade képviseli Magyarországon. Náluk a negyedik negyedévre várható a 340 és a jövő év elején

A Calluna Technology Type III PC Card merevlemezének egyike

az 540 megabájtos merevlemez. Ezekre – a korábbi típusokhoz hasonlóan – tizennyolc hónapra vállalnak garanciát.

PCMCIA környezetben az első nagy sebességű soros kártyát egy harmadik cég, a Socket ál-

lította elő, ők gyártják a noteszgépbe épített CD-vel együtt használható, helyzet- és útvonal-meghatározóként jó eredményeket felmutató, pozíciót, sebességet és atomraidót számoló GPS Cardot.

Netviz rendje

Megjelent a Netviz hálózatdokumentáló szoftver új változata. A Magyarországon már közel hetven helyen (Miniszterelnöki Hivatal, Magyar Honvédség, Mátáv, bankok, gázszolgáltatók, több hálózatépítő cég stb.) használt programcsomag 2.0 verziója több újdonságot tartalmaz. A fejlesztők – a felhasználók kívánságára – beépítették a programba az adatkeresési funkciót. Ezzel nagyobb hálózatokon lehetővé válik a válogatás a hálózati beállítások között adott mezőtartalom alapján, például kikeresi 486-os PC-ke 8 megabájt RAM-mal. Az így kapott lista továbbelemzésre is használható. Az eddigi megjelenések mellett meg-

jelent a hálózatáttekintő, adatbázisos formája is. Másik jelentős újdonság a többszintű hálózatoknál a párhuzamos szintek között létesíthető kapcsolat.

Kern Pál, a Netviz Magyarországon forgalmazó Kern Communications ügyvezetője a szoftver egyik fő előnyeként említette, hogy a hálózati ábrákon történő minden beavatkozás azonnal megjelenik az adatbázisban, és fordítva. E szoros kapcsolat eredménye a mindig aktuális hálózatdokumentáció. A Netviz új változatának megrendelői eldönthetik, hogy CD-n vagy hajtékonylemezen vásárolják meg a programcsomagot.

M. J.

PENTIUM PC AKCIO

**HEWLETT®
PACKARD**

SZAKARUHAZ

UTOLÉRHETETLEN.

A HP VL3 Pentium 75Mhz CPU, 8 MB RAM,
256 kB Cache, 3.5" FDD, 840 MB HDD, PCI bus,
S3 UVGA 1 MB adapter, magyar klavírtúra, szoftverek.

VI.25-től VII.30-ig **299000 Ft** + áfa.

Ha monitort is vesz, a 3 év garancián kívül

20.000 Ft engedményt adunk!

VECTRA

1091 Budapest, Üllői út 5.
Tel.: 218-8800

Hálók a Pik-Sysben

A budapesti Pik-Sys Kft. a McAfee kizárólagos magyarországi dealere. Bár a McAfee név nálunk egyértelműen a víruskereséshez kötődik, hálózati szoftverek is fűződnek a nevéhez. A Brightworks 2.0 csomagjuk a Novell Netware hálózatok adminisztrátorainak nyújt segítséget a hálózatüzemeltetéshez. A Brightworks 2.0 server oldali monitorsegédlet méri a hálózatot és képes a rendszer paramétereit automatikusan hangolni. Az integrált McAfee Site Meter 5.0 mind a klienst, mind pedig a servert TSR nélkül képes mérni LAN-ban és TCP/IP- vagy IPX-alapú WAN-ban. A programot a Cristal Servicestől származó Cristal Reportszal együtt szállítják. Az adatkiszolgálókon telepített Sitemeter a hálózati meghajtókon telepített, a Sitemeter Console-lal specifikált alkalmazásokat figyeli. Ez az eszköz kiválóan használható a szoft-

verlicenck megszerzésére tett előfelismerésekben, illetve képes megakadályozni, hogy a hálózatban az egyszerre futó Word for Windows példányok száma átlépje a licenccben megengedettet.

A LAN Inventory 3.2 Netware 3 és Netware 4 LAN-okhoz készült. A Netremote 6.0 a hálózat-

ba kötött és egyedi PC-k távoli vezérlését oldja meg, és 49,94 dolláros kiskereskedelmi árával teljesen új árkatégoriát képez. Ez az első program a maga nemében, amely kétirányú meghajtóképeztést végez. Unikum a Netremote 6.0 true color támogatása. Új funkciók: fogd meg és vidd állo-

mánytranszfer, az állományműveletek felhasználónkénti és alkönyvtárankénti megszorítása, képernyőtörlés, billentyűzetblokkolás, IPX/SPX hálózati támogatás, szimultán sokprotokollós kapcsolatok, távoli egér- és billentyűzetkezelés, távoli nyomtatás.

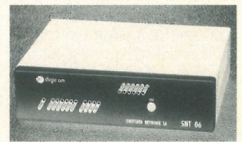
K. V.

Olaszok nagyjai

Átadták az Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program közel harminc berendezésből álló új Internet modemközpontjait. Az egyszerű kezelésű, jó hibatűrésű, ISO 9000 minősítésű olasz Digicom modemekre a megrendelést a Kern Communications

tender eredményeként nyerte el. A központot a Digicom felügyelőrendszerével is ellátták. A Digicom értékesítési stratégiájában kiemelt szerepet szán az Internet felhasználóknak. Raffaello (14,4 kilobit/secundum, V.32bis) és Leonardo (28,8 kilobit/secundum, V.34) modemjeit három hónapos ingyenes Internetet hozzáféréssel lehetőséggel együtt árulja a Kern Communications, 20-40 ezer forint közötti áron.

Újdonság a Digicom kínála-

tában az Euro ISDN tanúsítvánnyal ellátott a PCMCIA kártya kivitelű ISDN adapter. Ennek és a többi Digicom ISDN egységnek a magyarországi típusengedélyeztetése folyamatban van.

NOVELL 4.1 UPGRADE AKCIÓ

minimum 20% kedvezmény

TELEFONÁLJON BŐVEBB INFORMÁCIÓÉRT

ÉS SZENZÁCIÓS
ÁRAINKÉRT MOST!!!

- jobban szervezett információ
- könnyebben kezelhető hálózat
- nagyobb hibatűrés
- automatikus háttértömörítés
- banki adatbiztonság

4.1

TAPASZTALT CHE MÉRNÖKEINK ÉS KERESZÉDKÉPES KÉSZÍTŐJÜNK ÁLLHAT RENDELKEZÉSÉRE

Bővebb információkért a VR Kft.-ről laposajánlatunkon keresztül
Gold Wave Hírszolgálatban
Budapest (1 222 37 92)

VAR COMPUTER
1165 Budapest, Hunyadivár u. 50.
Telefon: 252 26 92
E-mail: var@magnet.hu

Hyperstar kliens

Egységés érintkezési felületet teremt a PC-s alkalmazás és a távolban – vagy akár ugyanazon a számítógépen – lévő adatbázis között a Vmark terméke, a Hyperstar Server, amelyet az Ifabón a 4U munkatársai mutattak be az érdeklődőknek. A megoldásnak két része van, az egyik az adatbázissal – a Vmark Universe-zel, Informixszal, Oracle-lal, Ingresszel – tart kapcsolatot, a másik a PC-ben ülve az alkalmazással. Erre épül a Vmarknak a dinamikus adatserét végző, a nem egyedi, hanem polcról levehető alkalmazásokat – szövegszerkesztőket, számolótable programokat – kiszolgáló szoftvere, a Star DDE (Dynamic Data Exchange, dinamikus adatcsere).

A Vmark legérdekesebb ajánlata azonban a Universe adatbázis-kezelő, amely a Unixon kívül Windows NT fölött is használható természetesen Intel és sok más, például Alpha lapkás számítógépekben. Erejét – és növekvő népszerűségét – annak köszönheti, hogy nem szigorúan relációs adatmodellt követel meg, hanem lehetővé teszi némi hierarchia becsmepesztését az adatbázis logikai és fizikai felépítésébe. Teszi mindezt úgy, hogy maga a lekérdészt történhet SQL nyelven írt utasításokkal, vagyis a csatlakozó felületeken megtartja a relációs adatbázis-kezelők környezetében kialakult megoldásokat.

Műholdas szállítmányozás

Tízmillió dollár értékű megbízást kapott Dél-Afrikában az amerikai Scientific-Atlanta arra, hogy az ottani legnagyobb szállítmányozási cégek hangot és adatot közvetítő műholdas, digitális rendszert építsen ki. A megrendelő Transtel a dél-afrikai országokban tevékenykedő Transnet szállítmányozási cég kommunikációs leányvállalata, amelynek része a South African Airways, a Spoomet vasút, az Autonet közúti fuvarozó és a Petronet csővezetékes szállítókat végző vállalkozás. A hálózatot Dél-Afrikán kívül a kontinens más államaiban is használni fogják. Indulásként négy szolgáltatást terveznek, ezek a telefon, az elektronikus levelezés, a repülőgépes helyfoglalás és a fuvarozáskövetés. A fennmaradó kapacitást a földi adatátviteli hálózatok tartalékaiként, természeti katasztrófáknál a kármentés, mentés szervezésére,

valamint a szomszédos országok közötti kapcsolatokat javítására használják majd.

Az elsősorban hálózatintézői szolgáltatásai alapján kiválasztott Scientific Atlanta a hálózatot a Skylinx.DDS Digital Demand Assigned Multiple Access (digitális, hívásvezérelt, többszörös elérési) telefonberendezéssel és Sky Relay adatátviteli eszközzel

építi ki, amelyek VSAT-ot használnak.

Már kapható a Scientific Atlanta új személyi földi műholdas állomása, a Terrastar-M Model 9826A, amelytel telefonbeszélgetés folytatható, távmólsolat küldhető és adatkapcsolat létesíthető a világ bármely két pontja között. A berendezés az Inmarsat-M rendszerbe kapcsolódva működik. A

kicsi, hordozható vevő falra szerelhető, de az asztalon is elfér, adás közben legfeljebb 80, vételkor 30 watt a teljesítménye, amit felvehet a hálózatból vagy akkumulátorról. A hangos parancsokat több nyelven is elfogadó, automatikus hívásra képes, sokcsatornás kivitelben kapható berendezés induló ára Amerikában 13 ezer dollár.

Új köntösben

Az elsősorban PC-értékesítéssel, hálózattelepítéssel és hálózati rendszerek forgalmazásával foglalkozó Spectral Kft.-ből kivált szakemberek ez év júniusában Solware 95 Kft. néven új céget alapítottak. A felhasználók számára elsősorban megoldásokat szállító, helyi há-

lózatok kialakítására és a hálózatok közötti összeköttetésre specializálódott társaság két vezető tajvani cég, az alaplapokat gyártó Gigabyte és a csak hálózati eszközök előállítására specializálódott, ma már minden kontinensen jelen lévő Accton hazai képviselőjét látják el. Mi-

vel úgy érzik, nem az ellentmondások megítélésű távolkeleti kínálatot zúdítták megrendelőikre (az Accton már 1993-ban megkapta az ISO 9001 tanúsítványt), igény esetén a felállított hálózati rendszerek felügyeletét, a rendszergazda szerepét is elvállalják. Nemrég kezdtek forgalmazni az alig fél éve bemutatott tizenhat portos, SNMP-kompatibilis, menedzselhető Accton Etherhub1500-16M1-t. A maximum tíz hubig, összesen 170 portig bővíthető többszegmenses hálózati eszköz kedvező ár/teljesítmény viszonyával tűnik ki, a gyártó élet-tartam-garanciát ígér rá. A stack elemei egymástól akár 100 méterre is elhelyezhetők.

F. G.

Hálózat-hozzáférés

A Windows Socket Group bejelentette, hogy rendelkezésre áll a Winsock2 API specifikáció. Ezután mindenfajta alaphálózat hozzáférhető (TCP/IP, IPX/SPX, OSI, ATM hálózatok, telefonhá-

lózatok). Az Intel Corporation Architecture Labs (IAL) és a Microsoft együttműködik egy külön SDK létrehozásában, amelyet a negyedik negyedévre ígérnek, és a Win32 SDK későbbi változata-

inak része lesz. Bővebb ingyenes információ a szövegdékben a <http://www.intel.com/IAL/winsoc2>, vagy <ftp://ftp.microsoft.com/bussys/winsoc/winsoc2> címen.

PC-Macintosh kompatibilitás

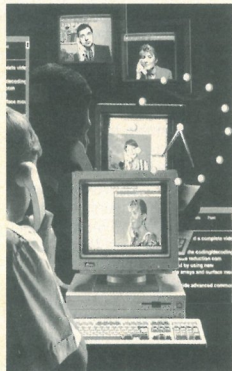
Mentec VS 1000 desktop videokonferencia-rendszert forgalmaz az E-Coop Kft. Az ír Mentec és a finn Bitfield cégek által közösen fejlesztett berendezés teljes multimédia-kommunikációs megoldást nyújt. A VS 1000 a személyi számítógépet (ami azért legalább 386-os legyen, 4

megabajt RAM-mal és VGA monitorral) hatékony közvetítőeszközzé változtatja, olyan interaktív videokonferencia-munkaállomássá, amely valós idejű videokapcsolat létesítésére képes városok, országok, sőt földrészek között. A hálózati összeköttetés lehet ISDN, ATM, Ethernet vagy

bővített LAN, sőt Token-Ring, Switched Digital, Frame Relay, és akár műholdas is.

Az E-Coop forgalmaz továbbá Apple és ALR számítógépet, Datologic, Microsoft, SCO-Ux, Hewlett-Packard, Epson, Novell és Chipcom termékeket is.

BOI

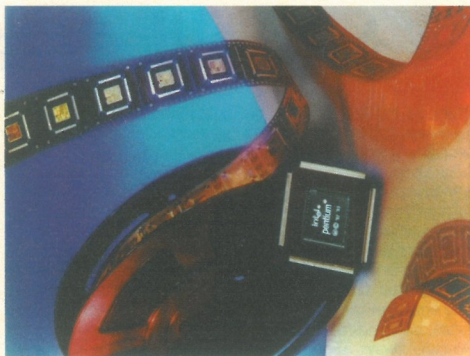

Intel lapkák

■ Az Intel bejelentette a Native Audio fejlesztőkészletet. Az NSP (Native Signal Processing) technológiát az Intel az iparág más képviselőivel közösen fejlesztette ki. A megoldás révén a Pentium-alapú gépek jobb, hatékonyabb hangfeldolgozást tudnak végezni Windows alatt. A cél a közös platform kidolgozása a multimédia szolgáltatásokra. Jellemzők: Windows- és Windows 95-kompatibilitás, több alkalmazás is hozzáfér a meghajtóhoz, teljes duplex támogatás az egyidejű felvételhez és lejátszáshoz, ADPCM és Truespeech tömörítés és kibontás támogatása, hangkeverő segédprogram.

■ Új 90 megahertzes Pentiumot hozott ki az Intel. Ez kívülről 3,3 voltos, de belülről csak 2,9 volt tápfeszültséggel dolgozik, vagyis kisebb az energiatelvétele. A noteszgépekhez készült processzor-

ral a hordozható modellek így nem maradnak el teljesítményben az asztali gépektől, és az akkumulátoraik tovább tudják működtetni a gépet. Jellemzők: TCP (Tape Carrier Packaging, postabélyeg nagyságú IC) vagy hagyományos kerámiafokozás, a belső cache és a lebegőpontos aritmetika lekapcsol, ha nincs szükség rá. Az ezredarabos ár 427 dollár. Június 12-én pedig megjelent a Pentium legújabb, 133 megahertzes tagja is.

Adobe vásárlás

Mintegy 500 millió dollárért veszi meg az előzetes megállapodás szerint az Adobe Systems a Frame Technologyt. A kilencéves kaliforniai cég profílija hoz-

szú dokumentumok – könyvek, technikai leírások, kézikönyvek – előállítására szolgáló szoftver fejlesztése. Termékei főként Unix fölött futnak, és bevetélének túlnyomó része kapcsolódik a nyílt rendszerekhez. Ezt az akcióit az Aldus megvásárlása előzte meg tavaly (ami 450 millió dollárjába került a cég-

nek), s jelzi, hogy az Adobe célja az elektronikus dokumentumkészítés minél nagyobb spektrumának birtoklása lehet. Charles Geschke elnök kommentárja szerint a Frame termékei abban segítenek, hogy az Acrobat dokumentumcsere-technológia elterjedjen az Interneten továbbított anyagok készítői között.

HÁLÓZATI ÉLETBIZTOSÍTÁS

**3 COM SuperStack System Ethernet
hálózati elosztók pót tápegységgel
és teljes élettartamra szóló garanciával.**

ANTARNA - HQI

1133 Budapest, Váci út 110. Tel.: 267-1888, Fax: 267-1901

Jön a Word Pro

Kiszivárgott információk szerint még a nyáron piacra kerül a Lotus irodai csomagjának, a Smart Suite-nak a megújított változata. A tervek szerint az alapvető programot, az Ami Prót teljesen átdolgozták, még a neve is Word Próra változik. Állítólag bővül a gyorsformázási paletta, beletesznek száz új Smart Master eljárást, és a helyesírás-ellenőrzés is megújul. (Remélhetőleg a magyar változata sem lesz kivétel ez alól, amit sajnos az Ami Pro 3.1-ben sikerült elszűrni.) Izzalmának tűnik az az elképzelés, hogy a dokumentumnak több szerzője lehet, akik mind különböző színű dolgoknak (ez ma is megvalósítható, csak manuálisan kell állítani a paramétereiket), és a program a változatokat figyelve alkotja meg a végső szöveget. A kommentárok – akárcsak a Per-

fect Office Envoyában és más dokumentumkezelőkben – cetliket, szelvényzetekkel láthatók el, ami szintén segíti az együttgondolkodást. Ötletesnek tűnik a lapozásnak az a megoldása, amely a porgetőcsík mellett jelzi, hogy éppen melyik lapra mutat a kocka. A készülő dokumentumot apró, körömfeketényi képek sorozataként is képes lesz megjeleníteni, ami szintén a navigációt segíti. A béta-tesztre bocsátott példányt nyúzókat elégedetten nyilatkoznak a konvertáló modulokról, véleményünket csak erősíti, hogy a Word 6-ról és a Rich Text Formátumról Próra átalakító szűrő már az Ami Pro 3.1-ben is sikeresen vizsgázott. Rossz hír viszont az Ami Pro makrónyelvét használóknak, hogy az a Lotus Scripttel cserél ki, vagyis megint új nyelvet kell tanulniuk.

Viszik, mint a PC-t

Tizennégy PC-szállító cég közös vállalkozása, az Eurobit (Micro Computers Statistics Group) azt állítja, hogy az európai PC-eladás 3 százalékponttal meghaladta az első félévben az előzetes becsléseket. A májusi forgalom 19,3 százalékkal volt jobb a tavaly májusinál, míg az első öthavi növekedési átlagot 18 százalékra becsülik. A növekedést a megfigyelők szerint elsősorban az otthoni számítógépek számának gyarapodása okozta, míg a hordozható modellek piacán némi visszaesés mutatkozott, az összeladáson belüli 18-ról 15 százalékra.

Ami a gépek üzemeltetési he-

lyére vonatkozó megállapítást illeti, harmonizál vele egy amerikai megfigyelés, amely szerint már minden második tizenéves használ otthon számítógépet.

Közülük minden ötödik valamilyen hálózathoz is hozzáfér. A Chilton Research Services kutatási jelentése szerint a kikerdeztet 752 fiatalból a számítógépet

használók leginkább videójátékokkal szórakoznak a vonalon, és közöttük ez még a beszélgetésnél – vagyis az interaktív levelezésnél – is népszerűbb.

Kreatív fúzió

Szinte nem múlik el hét a Seagate egy újabb cég megvásárlásáról szóló bejelentés nélkül. A legutóbbi hír szerint a heterogén kliens/server kör-

nyezetek egyik legelterjedtebb ütemezőjének fejlesztőjét, a Creative Interaction Technologieset bekebelezték be. A Seagate lépéseinek bevallott célja egy átfogó hálózati, adattároló- és visszakeresőprogram-kínálatot felmutató szoftverház létrehozása a kliens/server rendszerek piacán.

A Creative Interaction Technologies terméke, az Ash Win a

nagyszámítógépes köteggel feldolgozási környezetben megszokott feladatütemezést végzi. A hálózaton képi a teljes, 24 órás napra optimalizálni a PC erőforrások kihasználtságát. A Windows, Windows NT, DOS, Unix, AS/400 vagy OS/2 fölött futó alkalmazások mindegyikét vezényli, csökkentve az emberi döntések kockázatát és a felügyeleti igényt.

Olcsó Zenith

A világszerte nagy elismertséggel örvendő Zenith olcsó hordozható modellt jelentett be. A Bull csoporthoz tartozó, az amerikai kontinensen a vezető PC-szállítók közé tartozó gyár új termékének, a Z-Star ES-nek az alapváltozatában Intel DX2/50 mikroprocesszor, 4 megabájt RAM, 250 megabájtos merevlemez és színes vagy fekete-fehér megjelenítő van.

Újításként nyolc darab szabványos alkáli elemről való működtetésre is felkészítették – ami helyett persze érdemesebb cserélhető akkumulátort használni –, és ezekkel 45 percig lehet vele dolgozni. A saját akkumulátora viszont bő három órát

tud – legalábbis Michael Motorola európai alelnök szerint, aki arra is felhívta a figyelmet, hogy a számítógép tömege nem éri el a 2,5 kilogrammot. Szakítva a korábbi gyakorlattal, ebbe a modellbe beépítették a hálózati adaptert és a 3,5 hüvelykes hajlékonylemez-olvasót. A III-as típusú PC kártya csatlakozóhely révén sokoldalú mozgóirodává alakítható a DOS 6.22-vel és Windows 3.11-gyel szállított Z-Star ES. Az A/4 lapméretnél kisebb noteszgép ára fekete-fehér megjelenítővel 200 ezer forint, ami – talán – árszerepre készíti a magyar piacon az ilyen jellegű termékek gyártóit, forgalmazóit.

VaMá

Helyreigazítás

Július 1-jén megjelent 22. számunkban a Kapcsolat a köbön című cikkünkbe sajnálatos hiba csúszott. Azt írtuk, hogy az Internet Hungary néven bejegyzett kft. az Odin és a Microsoft Telecom vállalkozása. A valóságban nem Microsoft, hanem Microsystem Telecom az Odin mellett a másik alapító.

Minden, az ügyben érdeklét cégtől és személytől elnézést kérünk.

OKI LED TECHNOLOGIA

Ismerje meg az OKI nyomtatók új generációját!

OKI OL 810ex oldalnyomtató

- 8 lap/perc, 2-34 MB memória
- Vastki 600x1200 dpi felbontás
- OKI LED technológia
- Erősebb OKI mikrofinom szferikus toner
- Rendkívül alacsony lapnyomtatási költség
- Környezetbarát technológia

OKI

People to People Technology

Képviselet: Iroda (International Trade Center), 1051 Budapest, Bajcsy-Zs. út 12./204.
Telefon: 266-6170, 266-6225, 266-6495 • Fax: 266-0152

OKI VALÓDI 600 DPI FELBONTÁS

A térinformatika útra kel(l)

(Folytatás az 1. oldalról.)

Mindazoknak, akik a térinformatika közüti és szállítási alkalmazásaival kívánnak foglalkozni, számos problémával kell szembenéznük. A legáltalánosabbak ezek közül a következők:

- Korlátozottak a rendelkezésre álló digitális útdatok. Olyan adatforrásokra van szükség, amelyek egymással kompatibilisak, konzisztensek és különböző méretarányokban használhatók. Míg a városi forgalomirányítás pontos, nagy méretarányú adatokat kíván, addig a személygépkocsik navigálása ennél kevésbé pontos adattal is lehetséges, és közepes és kis méretarányt igényel.

- A legtöbb közlekedési és szállítási alkalmazás követelménye nagyon is egyedi. Sok függ a város jellegétől. Ezért a legtöbb

esetben drága, egyedi rendszereket dolgoztak ki, amelyek nem elég rugalmasak ahhoz, hogy más város is átvegye azokat.

- A GIS funkcionalitása nem eléggé magas szintű. Szoftvercsomagjai kevés lehetőséget kínálnak olyan problémák megoldására, mint amiket egy végfelhasználó, a közlekedési és szállítási menedzser megkívánna.

- Hiányzik a térinformatikában jártas munkaerő. Sok operatív döntési folyamat nagy tapasztalatú szakembert kíván.

- A két szakterület, a közlekedés és a térinformatika együttes használatának nincsenek hagyományai. Alig van olyan európai cég, amelynek elég a tapasztalata a közlekedési és szállítási GIS alkalmazásokban. A tapasztalatok cseréje és a speciális oktatás jelentheti a megoldást.

A SCOPE projekt

Aligha kétséges, hogy az európai közúti problémákat az egyes országok külön-külön nem tudják megoldani. A DRIVE II olyan program, amely fejlett közlekedési és szállítási tematika (ATT) létrehozását célozza meg. En-

nek egyik megvalósulása a SCOPE projekt, amely a stratégiai információs rendszer (SIS) térinformatikai alapját jelöli ki. A kísérleti munkák jelenleg három városban folynak.

Southamptonban megyei kon-

zorcium alakult a magánszektorból, a helyhatóságokból és a konzulens cégekből. A Romanse (Road Management System for Europe) projekt fő célja annak felférése, miként lehet időben pontos információkat közölni a forgalmi viszonyokról, és befolyásolni a közlekedési szokásokat. Erre szolgál a forgalmi és utazási információs központ (TTIC). A Romanse négy munkaterületre szerveződött. Ezek a stratégiai információs rendszer (SIS); a tömegközlekedés; az integrált városi közlekedésirányítás, valamint a forgalmi és utazási információszolgáltatás (TTI).

Az információgyűjtés területén többféle szoftvert és technológiát alkalmaznak. Az egyes alkalmazásoknak saját, valós idejű adatbázisai és felhasználói illesztései vannak. Az egymástól függetlenül működő alrendszerek az információkat változatos szöveges és grafikus formátumokban jelenítik meg. A SIS prototípus olyan ablakot nyit, amely keresztül a sokféle információ térképszerűen szemlélhető. A SIS-t az Arc/Info és az Oracle kombinálásával valósítják meg. A gépkocsi parkolási jelzéseinek, a foglaltsági információknak a feldolgozása, a vide-

ós képfeldolgozás, a rádiós adat-továbbítás (RDS-TMC) és számos más feladat elvégzése ennek segítségével történik.

A leíró és a geometriai adatok integrálására szolgál az Orlande Survey üttengely-adatbázisa (Oscar), amelyre az összes alrendszer támaszkodik. Ezt egészíti ki az OS másik nagy adathalmaza (Addresspoint). A SIS témákra és rétegekre osztja az információkat, amelyek felhasználóbarát csatlónál érhetőek el. Az adathalmazt a műszaki személynzet és a nagyközönség egyaránt egyszerűen kérdezheti le. A legjellemzőbbek között említhető a forgalmi adatok, a hálózati zavarok, a folyó útmunkák, a parkolóhelyek, a közlekedésirányító készülékek, a tömegközlekedési információk, az utasinformáció, az útvonalak és a jelenlős objektumok rétege.

Kölnben, a Victoria projekt megvalósításánál három rendszer fejlesztésére koncentráltak. Ezek a stratégiai információk, az integrált városi közlekedésirányítás, valamint a forgalom- és utasirányítás. A SIS projektben a városi statisztikai hivatal és a svájci-német illetőségű Strässle cég vesz részt. A rendszer legfontosabb feladatai a stratégiai tervezés, az offline monitorozás és az elemzés. A jövőben a város központi statisztikai információs rendszere (Statis) teljes kapacitású SIS rendszerré alakul át. Ez olyan általános rendelkezésű rendszer, amely különböző információkat válogat és dolgoz fel a tervezéshez, a döntések támogatásához, stratégiai ellenőrzéshez, egyben adatokat aggregál a felhasználók számára hasznos információk csomagokba.

A Statisban működő GIS biztosítja

- az általános és bővíthető adatmodell városi infrastruktúrával és a közlekedéssel kapcsolatos információkat;

- visszakereső funkciókat attribútumok, idősorozatok és hely szerinti keresésére;

- GIS funkciókat adatfelvételhez, térbeli elemzéshez és tematikus térképezéshez.

Minden statisztikai és forgalmi információ tartalmaz helyi vonatkozásokat, ezért a helyzeti referencia kulcskérdés. A forgalomirányításhoz alapvetően topológiai információk kellene, ami még hiányzik ugyan, de a Német Városok Szövetségének ajánlása tartalmazza ezt mint közigazgatási adatszabványt. A geokodolási ajánlás kiterjed a közigazgatási beosztás szerinti régiókra, városokra, kerületekre, tömbökre, utca szegmensekre, kereszteződésekre, tömbön belüli épületekre. A SIS adatbázist most töltik fel ilyen adatstruktúrában a környezeti információk, közlekedési vonalak, a népszámlálási, a választási körzetek határvonalainak adataival.

Az előzőeket biztosító Gradis térinformatikai szoftverben Oracle adatbázis tárolja az összes térbeli objektum geometriai és topológiai sajátosságait. Ezt a Statiszsal integrálva lehetővé válik, hogy hozzáférhessünk a legkülönbözőbb forrásokból származó információkhoz. A jelentéseket a Statis készíti és a Gradis szemlélteti.

Pireus városa a SCOPE kezdeményezés harmadik típusára szolgáltat példát, amit a DRIVE II mellett a kikötők Ports projektje is finanszíroz. Az irányító konzorcium a város előljáráságra, a kikötői hatóság és néhány magáncég. A kikötő évente 6,5 millió utast és 1 millió járművet fogad. A Ports célja a közlekedés és szállítás feljavítása a tömegközlekedés segítségével, a hatékonyság fokozása különösen a nyári turisztikai szezonban. Ez a következő jellemzők alapján történhet: a közlekedés monitorozása, központi adatkezelés, forgalomirányítás, útvonaltervezés, a város döntéseinek és a rendőrség munkájának támogatása.

A SCOPE egyéb projektjeivel szemben a Ports igen szerény. Jelenleg az alkalmazás egy központi létesítményre korlátozódik, ahol az adatgyűjtés és a statikus adatok online elemzése folyik. A GIS-t a szomszédos települések különböző rendeltetésű kezdeményezéseiből egyesítették. A Ports rendszer Arc/Info szoftverre épül, Hewlett-Packard gépeken fut, és el: 1.5000 méretarányú térképi háttérben több

adatbázist (várostervezés, utatlasz, földhasználat, kataszter, demográfia) alkalmaz. A Ports különböző offline SIS alkalmazásokat (forgalom, állapot, tömegközlekedés, úttápláló) kapcsol ehhez.

Bár a vázolt projektek célja és súlya különböző, fő rendeltetésük közös: integrálni a térbeli

referenciában lévő adatokat valós idejű információkkal a GIS-en belül. A DRIVE II program a nemzetközi együttműködést támogatja, így egyik kompatibilissá tenni a rendszereket, és elfogadtatni az alkalmazott adatszabványokat. A SCOPE prototípusok még nem érték el teljes operatív állapotukat.

– progresszív költségmegtakarítás az osztott adatfelvétellel segítségével;
– adat-kezelési költségek csökkenése;
– az adatminőség megbízhatósága növekszik;
– indirekt előnyök, mint például jobb szolgáltatások az utasok számára.

Az egyes üzletágaknak, irodai egységeknek eltérő elképzelések vannak az információk minőségének biztosításáról, szervezéséről, osztályozásáról és automatizálásáról. Az új-jel szembeni lelkesedésük is különböző. Ezért az a tendencia jellemző, hogy az egyes osztályok PC-alapú asztali GIS rendszerhez jussanak, s ezek kiépítésénél az osztályoknak először meg kell állapodniuk az adatok szervezésének, osztályozásának szabványáról, az adatgyűjtés költségeinek megosztásáról és az adatkonzisztencia biztosításáról. Nagyon fontos az adatbázisok bővíthetőségének lehetővé tétele is.

A hagyományos eljárás az, hogy a közlekedési és szállítási adatokat szolgálati áganként,

A londoni minta

Az Egyesült Királyságban a de-reguláció meggyorsította a helyi információs rendszerek terjedését, növekedését, integrálódását. A városok jelenleg igyekeznek a tömegközlekedést figyelemmel kísérni, igazgatni, modellezni és fejlődésüket tervezni. A közlekedési vállalatok hasznosítják az információtechnológiát a járművek nyomkövetésére, a piacelemzésre, a GIS-alapú forgalomtervezésre és a menetrendkészítésre. Erre készült a PTIS, amely támogatja a tervezést, a pénzügyi adatok kezelését, az infrastrukturális és operatív vezetést, továbbá információkat szolgáltat az utasoknak is.

Az egyes üzletágak gyakran egymástól függetlenül dolgoznak, noha a helyzeti információ mindig közös.

Az integrált PTIS ezt a közös magot képviseli. A GIS használata az alábbi előnyöket biztosítja majd:

– közigazgatási információk egyetlen forrása;

Erdas-telepítések

A térinformatikai szoftverek hagyományosan két csoportra oszthatók: a pont-vonal-polygon fogalmakkal operáló vektoros, illetve a teret apró képpontokra szabdaló rasteres rendszerekre. Igaz, az utóbbi időben ezektől alapvetően eltérő GIS-ek is megjelentek, amilyenek az objektumorientált rendszerek, ám a két említett típus változatlanul sikeres maradt. Magyarországon kevesebben vannak, akik a képfeldolgozásban és a rasteres térinformatikában is járatosak, a többség a vektoros rendszerekre gondol a szó hallatán.

A rasteres térinformatikai szoftverek egyik kiemelkedő képviselője az Erdas Imagine. Úgy tervezték, hogy az elemzések során sokfajta, egymástól különböző adattípust tudjon integrálni. A hagyományos térinformatika teljes eszköztárát tartalmazza – a képfeldolgozás legkorszerűbb eszközeivel kiegészítve – s mindezt felhasználható grafikus csatolófelület teszi teljessé.

Magyarországi alkalmazásai közül első helyen említendő a Földmérési Intézet Távérzékelési Központjának mezőgazdasági termelés-előrejelző programja. Itt egy Unix-alapú hálózaton, Sun Sparcstation munkaállomásokon jelenleg három (a közeljövőben már

négy) gépen dolgoznak az Erdas Imagine-nel. Az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet és a szegedi JATE Természeti Földrajzi Tanszéke is Erdas Imagine-t használ. Nemrég vásárolt Erdas Imagine-t a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Környezeti Informatikai Osztálya, a Keszthelyi Pannon Agrártudományi Egyetem Georgikon Mezőgazdaság-tudományi Kara pedig egy DEC Alpha gépen telepítette a rendszert.

Pérsze az Erdas PC-n is fut. Sőt a kezdeteknél épp az volt a cég alapítóinak egyik fontos célkitűzése, hogy a kereskedelmi forgalomban kapható szabványos, olcsó eszközökön is lehessen képfeldolgozást és térinformációt művelni. A hazai professzionális PC-s Erdast alkalmazók leggyakrabban speciális grafikus kártyát használnak a VGA helyett. A FÖM-ben a Landsat TM felvételekből elkészítették Magyarország teljes területének 1:100 000 méretarányú úrtérképét. Hasonló rendszert vásárolt a soproni MTA GGKL. További PC-s Erdas-felhasználók a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium, a Budapesti Műszaki Egyetem Fotogrammetria Tanszéke és a Közép- és Kelet-európai Regionális Környezetvédelmi Központ.

Szabó Szilárd

Finn erdőségek

A finn kormány Digital Alpha számítógépre alapozott földrajzi információs rendszert választott az ország óriási erdőségeinek feltérképezéséhez. A rendszert a Digital és partnere, a Smallworld cég szállítja a finn Nation Land Survey (NLS) számára; alkalmazásával lehetővé válik csaknem az egész ország valóságos földrajzi állapotának felmérése és feltérképezése.

üzemegységenként kezelik. Sokal jobb azonban a referenciát a megállók, a csomópontok, az útvonalak, illetve a hálózat szert megadni. Ekkor ugyanis jobb a grafikai szemléltetés lehetősége, eredményesebb az információk kombinálása az irányítószámok adatait is tartalmazó népszámlálási rendszerrel.

Perse a digitális térképezés, az adatintegrálás és a minőség biztosítása költséges. Hosszú távon várható, hogy a GIS adatbázisa és a PTIS egymástól függetlenül marad, ezért az alábbi tevékenységekre lesz szükség:

- A GIS fejlesztésére egy kiemelt (vezető) osztályt kell létesíteni;

- a hardvert és a szoftvert a felhasználók környezetére és képességére kell szabni;

- a GIS termékek szerepét (a meglévő üzleti és műszaki stratégiákon belül) kell elhatárolni;

- a kialakítandó adatmodell felleljen meg a sokféle felhasználó közös követelményeinek, legyen osztott adatszótára;

- az implementáció során egyesíteni kell a meglévő digitális és analóg adatokat az új rendszerben.

Ezek biztosítására kapcsolatot kell létesíteni a PTIS és a GIS geometriái között. Ki kell alakítani a PTIS-ben a GIS funkciókat, mint a szomszédosság, a metezés, az összekapcsolás és egyebek. A földrajzi háttér több méretarányban legyen, tükrözze az úthálózat jellegét. A rendszer alapelve a fizikai és logikai hálózatok alkalmazása a tervezéshez és a tájékoztatáshoz.

A londoni metróvállalat az utóbbi két ábra eljárásait a Trips nevezetű MVA szoftverrel készítette. A zónaszerű elemzéssel térbeli relációkat alkalmaz a pontok, vonalak és felületek között. A vizsgált terület lehet igazoltan maradt, ezért az alábbi tevékenységekre lesz szükség:

- A GIS fejlesztésére egy kiemelt (vezető) osztályt kell létesíteni;

lasztási körzeteket is. A térbeli adatok előállítása és karbantartása GIS segítségével hatékonyabbá tehető. A felhasználók saját képernyőjükön vihetik be releváns objektumaikat (például megállók, utcák, relációk és terület).

A DRIVE program keretében

az Eurobus projekt készíti az adatmodell a tömegközlekedés és az utastájékoztatás számára. Ez szolgálja a járművezetők munkaidőjének programozására is. Az alkalmazott európai adat szabvány a GDF, amit az Eurobus is elfogadott. A GDF adatszótár, adatmodellek és cse-reformátumok is tartalmaz. A kialakított GIS igen összetett adatlekérdezésekre képes. Például:

- Mely közlekedési ágazat használja a megadott megállókat valamely időtartományon belül?

- Mennyi ideig tartózkodjon egy jármű a megállóban csúcsidőben, megtartva az érkezés és indulás időpontjait?

- Mely relációk haladnak át egy adott demográfiaú területen?

Az asztali térképezés lehetőségeit biztosítják az Arcview 2 és a Mapinfo szoftverek, amelyek támogatják az adatbázis, a térkép, a táblázatszerkesztő és az üzleti grafika közti dinamikus kapcsolatokat. Az információszélessége eszközei az Access, Excel és egyéb Windows szoftverek. Az Arcview 2-t használják az Inpact egyik projektjében, az Európai desben az úthálózat és a népszámlálási adatok elemzésére is. A projekt részleve-

vői: a Longman Geoinformation, az MVA Systematica, az írországi és a hollandiai statisztikai hivatalok, valamint tizennyolc

európai térképező hatóság Geografin csoportja. Céljuk kialakítani egy páneurópai GIS-CD hordozón községi, kerületi szinten.

Utastájékoztató

Az Egyesült Királyságban egy átlagos jármű évente 10 000 mérőföldnyi magánutat és 19 000 mérőföldnyi üzleti utat tesz meg. Az autósok egy része elakad, mielőtt célhoz érne. Melyek az utazók jellemző kérdései és igényei? Hol vagyok most? Hogyan jutok el a céloomhoz? Milyen problémákkal találkozhatok? Melyek az alternatív útvonalak? Milyen létesítmények vannak útközben és a célnál? Az igényeket és a kérdéseket egyetlen szoftvermegoldás sem képes kielégíteni. Az ideális szoftver hordozható, vagyis a munkahelyen, a lakásban, az autóban egyaránt használható. Kívánatos, hogy 100 angol fontnál olcsóbb legyen. Egy ilyen megoldásnak figyelembe kell vennie a kényeségeket is (mint a feldolgozási kapacitás, a valós idejű információk, az adatok terjedelme, minősége és nem utolsósorban a költségek).

A legismertebb termékek általában speciális feladatokat oldanak meg:

- PC-alapú útvonaltervezők (AA Milemaster, Nextbase Auto-rote). A szoftverek bonyolultsága eltérő lehet, és ez az árban is tükröződik. Közös jellemzőjük az AA, a brit autókлуб minőség adatbázisának használata, ritkábban előfordul alternatív megoldások alkalmazása.

- Számítógépes turistatájékoztató rendszer helyi referenciával (Strategic Mapping Local Expert).

- Forgalomtájékoztató rendszerek (Traffic Master RDS-TMC).

Egyre jellemzőbb, hogy e három alaptípus közös megoldás felé konvergál. Már ma is vannak kombinált megoldások is, amilyen a Pan Star PC-alapú rendszere, a Columbus. Az útvonaltervezés terén most fejlesztik az írországi idegenforgalmi hivatal számára a PC-alapú Titan rendszert az Intergraph és az MVA cégek. Ez összeurópai rendszerrel fejlődik majd, amely az AA útdatbázisát és -tervező szoftvert egyesíti más turisztikai táblá-

zatos információkkal. Az Intergraph cég Geomedia szoftverével – az IMPACT kezdeményezésére – multimédia képességekkel is rendelkezni fog.

Léteznek olyan fedélzeti rendszerek, melyek az útvonal mellett más szolgáltatást is nyújtanak. Japánban már 22 000 gépkocsiban van személyi navigációs rendszer, GPS antenna és vevő, CD-ROM-olvasóval kombinálva. Ezek ára meghaladja a 2000 amerikai dollárt. Ilyenrel dolgozik a Philips, a Bosch és a Renault. Egy másik megoldás is gyakori, amelynél az információátvitelágazások felett, mellett vagy benzinkutaknál jelenítik meg konzolokon.

Fontos technikai kérdés a GPS, a PC és a CD-ROM integrálása, valamint a szoftverek rendszerezése. A hordozható rendszerek funkcionálása korlátozott, a felhasznált adatállomány redukált, mert csak kis területre használható. Ezek is fejlődhetnek majd a jövőben.

Szabó Szilárd

Az Intergraph a Windows NT-re összpontosít

Az Intergraph egyre nyilvánvalóbban a Windows NT felé fordul, bár – mint ezt gyakorta hangoztatják – ez nem jelenti a hagyományos Unix-orientáció felszámolását. Hogy mennyire fontos az NT, arra bizonyíték az Intergraph európai főhadiszállásáról, Hoofddorpból származó bejelentés, amely szerint mára már GIS szoftvereik 90 százaléka fut Windows NT környezetben, és ez év végéig a többi konvertálását is befejezik. Chris Verwoert marketingigazgató szerint ezzel az Intergraph a világ legnagyobb olyan szoftverházává válik, amelynek valamennyi terméke használható az NT környezetben.

Bár a vásárlók zöme még csak most figyel föl a stratégiai változásra, az egy igen alaposan megfontolt lépés. A két éve meghozott döntést megelőző értékelés szerint a Windows, és különösen az NT sokkal nagyobb hatású a memóriai alkalmazások és a GIS területén, mint a maga idejében a Unix volt. Am nemcsak a befolyás ereje, de jellege szerint is van különbség a két technológiaváltás között. Ha a

Unix elterjedését egy hosszan tartó monszon-eszésnek tekintjük, amely felülről lefelé áztatja a terepet, miközben egyes fedett részek szárazon maradnak, akkor a Windowst egy hatalmas dagályhoz hasonlíthatjuk, amely először az alacsonyabban fekvő részeket árasztja el, majd sorra előliti az egyre magasabb szinteket is. Mivel a Windows először az adminisztráció hódította meg, várható, hogy a később „elárasztott szintek”, például az mérnöki alkalmazások vagy a térinformatika eleve jobb kapcsolatba kerül a meglévő irodai alkalmazásokkal. Chris Verwoert szerint az Intergraph és a Microsoft tárgyalásain szóba is került a Word és a térinformatikai rendszerek összekapcsolása.

A térinformatikai piac legnagyobb problémája a szakértők szerint, hogy a felhasználóknak elmélyült GIS-ismeretekre van szükségük ahhoz, hogy elkezdhesenek dolgozni a rendszerekkel. Az Intergraph azt reméli az együttműködéstől, hogy ezen sikerül változtatni.

Sz. Sz.

Számadás SER-rel

Több száz példányban használják Magyarországon a SER és Társai Szoftverfejlesztő Kft. Számadó ügyviteli rendszerének moduljait. A Számadó 01 ügyviteli rendszer az alapmodul, az integrált programcsomagban pénztárgépeszerű számlázó, készletnyilvántartó, egyszeres és kétsős könyvelési alrendszerek működnek együtt. A szoftver sokfelhasználós változata, a Számadó-Net Novell Netware hálózati operációs rendszer fölött fut. Az Utnyilvántartó a gépköcsik mozgásának pontos regisztrálását segíti, míg a Devizamodul a cég teljes valutakönyvelését oldja meg, valamint devizafolyószámla-kartont készíti. Ügyes, sokoldalú eleme a Számadónak a Manager modul, ezzel az ügyfelek társadataihoz és a bizonylatokhoz kiegészítő adatok, megjegyzések fűzhe-

tők, amelyek később egyszerűen visszakereshetők. A Bér, munkaügyi és TB rendszer akár több cég teljes munkaügyi és személyzeti nyilvántartását ellátja, bérelszámolást végez, és

komplett TB ügyintéztést az éppen aktuális jogszabályok alapján. A Rendelés modul a céghez bejövő rendeléseket a kimenő rendeléseken keresztül az áru megérkezéseiig és készletre vé-

teléig nyomon követi. Az Értékesítési modul a szállító katalógusairól alapján akár cikkenként egyedi áralgoritmusokkal képezi a listaárakat.

BOI

Ázsiában az elsők között

Az 1988-ban kizárólag hálózati eszközök gyártására és forgalmazására alapított tajvani Accton indulása óta a minőség és a fejlett technikák alkalmazását tartotta szem előtt. Az első évben még csak Tajvanon működő, 1,8 millió dolláros forgalmat elért vállalatnak ma már az Egyesült Királyságban, az Egyesült Államokban, valamint

Ausztráliában is vannak leányvállalatai, s a tavalyi 60 millió dollár forgalmát többek között olyan partnerekkel érte el, mint az ALR, a Computer 2000 vagy a Siemens-Nixdorf. A hálózati eszközök területén teljes termék választék kialakítására törekvő, az **elsők között (1990) SMT-t alkalmazó Accton**, jó konstrukciójú, minőségi eszközeinek és gyártástechnológiájának köszönhetően 1993-ban kapta meg az akkor Tajvanon még ritkaságszámba menő **ISO 9001** minősítést.

Gyártmányai a számítástechnikával, illetve hálózatokkal foglalkozó magazinok kedvenc tesztjeit. Az angol *PC Magazine* és a *PC User* – saját méréseik alapján – a kategóriájában legmagasabb minőségű termékek kiáltották ki az **EH1500** többszempensé, intelligens, menedzselhető Accton hubot. **EN 2212-2** PCMCIA és **EN 165x** ISA Ethernet kártyájuk a *Byte* magazintól kapott elismerést, míg az **EtherDuo-PCI** nevű, 32 bites Ethernet eszközük a *LAN Times* The Best of Times minősítésével rendelkezik. Most folyik világszerte az – ausztráliai Windows Sourcestól kiváló minősítést kapott – **EtherHub-16M1** menedzselhető, többszempensé hálózati hub rendszerük bevezetése. Ezzel kapcsolatos akciójuk során egy **EH1502** hub vásárlásakor tíz darab, PC-be installálható EN-1651-es UTP Ethernet kártyához és az AccView/Open SNMP szoftverhez ingyen jut hozzá a felhasználó. A Novell Networkre, Microsoft Windows, valamint Pathworks tanúsít-

vánnyal rendelkező **EN 1656** ISA Ethernet kártyájuk vásárlásakor pedig a „négyet fizet, ötöt vihet” elv érvényes. A hálózati termékekre viszonteladókat kereső hazai forgalmazójuk, a *SolWare 95 Kft.* is ezzel a kedvezménnyel értéktesíti a termékeket. A több VAR és OEM partnerrel együttműködő Accton legújabb termékei között egy 8 portos, 10 MB/s sebességű SWITCH és 100 MB/s sebességű Ethernet kártya szerepel, de a rendkívül kedvező árral és tulajdonságokkal rendelkező 8 és 16 portos Smart hub családjuk is említést érdemel. Ez év negyedik negyedére Fast Ethernet hubot és egy multiprotokoll routert ígérnek.

A 350 alkalmazottat foglalkoztató, idén 100 millió dollár forgalmat tervező Accton hírlévelein, termékismertetőin keresztül ügyfelei közvetlen tájékoztatására is törekszik. Ennek hatása észrevehető az Asian Sources Computer Products 1994-es közvélemény-kutatásának eredményén, amely a tajvani hálózati termékekkel foglalkozó cégek minőség és innováció szerinti rangsorában az Accton-t az első helyre sorolta.

ACCTON
Just right for workgroups
Technology Corporation

SolWare-95

1155. Budapest, Ivánka Pál utca 26.
Tel./fax: 252-9908, 252-9917

Elektronikus iroda

Minden, ami általában egy íróasztalon vagy egy irodában megtalálható (pl.: iratszekrények, dossziék, iratok, táblázatok, papirkosár stb.) a számítógép képernyőjén jelenik meg.

- Az elektronikus iroda szolgáltatásai:
  - központi adattárolás,
  - információk megosztása más felhasználókkal,
  - hozzáférés-jogosultság kezelése,
  - az objektumok információinak kezelése,
  - objektumok nyomkövetése,
  - ügymenetkezelés (workflow),
  - külső és belső levelezés
- Az archíválási funkciók szolgáltatásai:
  - szkennelés,
  - a szkennelt dokumentum ellenőrzése, javítása,
  - többszintű kísérőszöveg hozzáférése,
  - kiemelés,
  - szerkesztés.
- Számos iratmegtekintési és dokumentumfeldolgozási lehetőség
- Platformfüggetlenség
- Hazai referenciák
- Kedvező árak

Szakmai támogatás, tanácsadás.
Alkalmazói rendszerek kidolgozása.

FreeSoft Kft

1088 Budapest, Reviczky u. 4.
Telefon: 138-4391. Telefax: 138-4375

Megrajzolt autók

A Parametric Technology tavaly komoly sikereket ért el a német nyelvterületen, ott is különösen az autópárhban. A Volkswagen AG a Parametric Technology Pro/Engineer CAD/CAM rendszerét vezette be a cégen belül, ezután a VAG minden vállalatánál (Volkswagen, Audi, Skoda, Seat) ezzel a rendszerrel fognak tervezni. A Parametric terméke mellett egyéves összehasonlító teszteset után döntöttek. A Knorr-Bremse, a világ egyik legnagyobb fékberendező-gyártója pedig szántja Pro/Engineer CAD/CAM munkahelyet rendelt, ezek telepítése a második félév elejére befejeződik. Már több mint 5600 cég használja világszerte a Pro/Engineer termékcsalád tagjait gépészeti tervezésre, megmunkálásra, termék-

adatok kezelésére. Ugyancsak a Parametricre vonatkozó hír, hogy a cég felvásárolta az E&S ipari formatervező és fotorealisztikus megjelenítő szoftvereit. A CDRS (Con-

ceptual Design & Rendering System) és a 3D Paint programok nagy népszerűségnek örvendenek, ezekkel készültek például a Ford Contour gépkocsik forma-

tervei. Ezek már a formatervezés kezdeti szakaszában lehetővé teszik a megmunkálhatóság vizsgálatát. Magyarországon eddig harminc ilyen munkahelyet telepített a Parametric Technology magyarországi képviselője, a Creative Engineering Kft., legutóbb a FEG Konvektor Rt.-nél négyet.

K. V.

A két Interag-fióka

Az Interag Software Kft. memőki csoportja élenjáró európai programrendszereket forgalmaz, kulcsrakész CAD munkahelyeket telepít, alapfokú, szakági és speciális CAD tanfolyamokat tart, szaktanácsot ad, projektkísérést és számítógépesített szolgáltatást kínál.

Szoftverei középpontjában a frankfurti Hochtief Ingenieurbau und Konstruktionssoftware professzionális programcsaládja, az Unica áll, amely a tervezés legkülönbözőbb területein használható, mégpedig mentiinek, szabadkézi szimbólumainak és digitalizálótáb-

lájának segítségével igen egyszerű módon.

Az Interag Software Kft. másrészleg elsősorban ügyviteli programokat készít, terjeszt, például a BOSS adatbázis-alapú áruforgalmi integrált rendszert. Hasznos lehet sok helyen az egyszerűen kezelhető házipénztár, a Cashkeeper, amely a pénztárak be- és kiízetéseinek adataiból automatikusan kiszámolja a cég pillanatnyi pénzkészletét. Kis panzióknak kínálják a Hostel helyfoglaló-nyilvántartó rendszert, amely még a vendég szokásaira is kitér. Nyomdák gazdaságosságát javítja a Colormix program. Feladata a nyomdásfeté-maradványok Pantone CFG 1000 ipari színzabvány szerinti hasznosításának tervezése, új színek keverése. Használata segíti a festékraktár optimalizálását, pénzt takar meg, és csökkenti a környezetszennyezést.

BOI

BOI

Axis tengely

Az Inter-CAD Mérnöki Szoftverfejlesztő és Szolgáltató Kft. saját fejlesztésű Axis-3D statikai tervezőprogramjának már a 3.0 kiadása van a piacon. Az Axis-3D az első magyar végelemmódszere épülő szoftver, s már eddig is mintegy százharminc alkalmazója van. A program elsődrendű és másodrendű elmélet szerint sík- és térbeli rúd-, tárcsa-, lemez- és héjszerkezetek statikai és rezgésalak-számítását végzi. Alkalmas térbeli keretvázak, héjszerkezetek és rácsos szerkezetek, valamint síkbeli keretek, rugalmasan ágyazott gerendák, tartórácsok és rácsos tartók, síkbeli feszültségállapotú és alakváltozású tárcsák, lemezek, bordázott lemezek és rugalmasan ágyazott lemezek vizsgálatára. A modellezéshez tetszőleges számú végelem szabadon kombinálható. A térbeli modell mérnöki rajzként kezeli a program, tetszőleges nézeti sík és perspektívus ábrák készíthetők belőle. A szerkesztéshez a program tág teret biztosít: két- és háromdimenziós szerkesztőfunkciók – másolás, eltolás, forgatás, tükrözés, skálázás és módosítás –

közül lehet választani. Emellett számol optimális csomópontszámot, lemez- és tárcsavasalást és természetesen statikát. Vizsgálja a stabilitást, meghatározza a rezgésalakokat és a saját frekvenciákat, érzékeli és értékeli a modellezési hibákat, minden esetben figyelembe véve a különböző igénybevételeket, terheléseket.

Az 3.0 verzió többleteinek egyike a Windows jellegű munkateület, a félmerev rúdkapcsolatok, a rúd igénybevételi hatásábrák, a borda végeelem, a mértékadó teherkombináció-képzés, a gyorsított egyenletrendszer-megoldás, a kapcsolat építéssz programokkal és vasbetonszerkesztővel.

BOI

BOI

Mágikus ötletek

Az Informatikai Arculattervező és Consulting Kft. termékeit a XXI. századnak ajánlja, bár azért még ebben a században is szándékozik eladni belőlük. Az M-Graf Mágikus Grafikus alkalmazás, pótolva a Clipper, Foxpro, Magic stb. DOS alatti grafikus hiányosságait, lehetőséget biztosít a programozó számára, hogy megtervezze az alkalmazáshoz szükséges grafikus felületet.

A Recos 5 TIR temelésírnyí-

tási rendszert a feldolgozóiparnak kínálják egyedi, kis sorozatú gyártás felügyeletére. A program nyilvántartja a vevői rendeléseket, a beszerzési rendeléseket, segíti a készletgazdálkodást, a gyártástervezést, a gyártás- és üzemiirányítást, gondoskodik a gyártási utalványozásról és visszaigazolásról.

A Flora Pénzügy-Számviteli Rendszerük feladata a vevői és szállítói számlák rögzítése, mó-

dosítása, lekérdezése, különböző számlatípusok kezelése, az automatikus számlakészítés. Figyeli a nem fizetőket, kezeli és nyilvántartja a hitel-, pénztár- és bankügyleteket. Vezetői információk listákat is készít. A Flora Operatív Controlling segítségével az ellenőrző munka optimalizálható, a hangsúly áthelyezhető az igazi tervezőtevékenységre.

Bólyai István

Semleges szállító

Elképzelhető, hogy a magyarországi telekommunikációs hálózatokban is megjelenik a Hewlett-Packard hibafelügyelő platformja. Az FMP (Fault Management Platform) nyílt rendszerekre épül, osztott elhelyezkedésű és egyaránt képes felügyelni a telefonközpontokat, átviteltechnikai berendezéseket és hálózati elemeket. Egyik

fő előnye, hogy bármelyik központpushoz hozzáilleszhető, azaz nincs gyártóhoz kötve.

Kovács Ferenc kereskedelmi vezető elmondta, hogy az eddigi tárgyalások fogadókésztséget jeleznek a hazai piacon. Az FMP új termék, de már az európai és távol-keleti referenciája is. Azt, hogy kik a várható

megrendelők, a szakember nem kívánta nyilvánosságra hozni.

Egy adatgyűjtő központ – HP Risc processzoros gép tizenhat soros bemenettel és egy monitorral, Openview, FMP szoftverrel – a kiépítéstől függően 200-300 ezer dollárba kerül. Az összegben természetesen benne van a konzultáció, a helyi rend-

szerekre való illesztés, az üzembe helyezés és a betanítás is.

A HP egyre erőteljesebben fordul a távközlés felé. Tevékenysége három fő területre összpontosul: az OSS-re (Operation Support Systemre), a BSS-re (Business Support Systemre) és az intelligens hálózatokra.

M. J.

Monoron már van vonal

A Monor Telefon Társaság (MTT) tavaszvégi sajtótájékoztatójának apropóját az RD3 International tevékenységének hazai megjelenése adta. Az RD3 a magyar-amerikai tulajdonú MTT

egyik tulajdonosának, a D&E of Pennsylvaniának a leányvállalata. A cég már tavaly bemutatkozott Magyarországon, és most folynak a tárgyalások az MTT-vel való itthoni együttműködéséről.

Az RD3 komplett GIS szolgáltatást kínál, azaz fotogrammetriát (topográfiai térképek, sík-térképek, digitális felszínmodellezés, digitális ortokromatikus fényképezés, szkennelt képek), GPS-t (geodéziai irányítás, útvonalmérés, kinematikai felmérések, határvonal-ellenőrzés, GIS adattömörítés) és GIS-t (adatbázis-kiépítés, szoftverfejlesztés, rendszer-integráció, hálózatszervezés, rendszerfelügyelet). Az RD3 ügyfelei között vannak nemzetközi repülőterek és légi-bázisok, egyetemek, olajtársaságok, az Egyesült Államok hadügy-minisztériuma és a Monor Telefon Társaság.

A sajtótájékoztatón Ghan M. Desai, az RD3 projektmenedzsere ismertette a DEGIS szoftvert, amelynek célja minden geográfiai rendszer támogatása. A programcsomag térképet készít, riportot generál, hálózatelemzéseket végez és megoldja az adatbevitelt. A jelenlegi változatot telefonhálózathoz készítették, de használható elektromos, víz-, gáz- vagy akár kábeltelevíziós szolgáltatásokhoz is. Bármilyen unixos platformon fut. A szoftvert C-ben és Arcinóban fejlesztették, adatbáziskezelőnek Oracle-t használ. Az eredeti (angol) nyelvet ma már több másira, köztük magyarra is át lehet kapcsolni. Egy bemutatott példa jól illusztrálta a szoftver lehetőségeit. Ha szüregünk van például 10 méter-

nél alacsonyabb telefonpóznákra, akkor a megfelelő paraméterek megadása után megjelenik az adott terület térképe, majd hamarosan a kérdéses oszlopok helye is. Az MTT első lépésben marketingtevékenységet végez Magyarországon az RD3 termékeire.

Az MTT telefonhálózatához negyvenhárom település tartozik, ahol közel negyedmillió ember él. A főközpontok Monoron és Vecsésen üzemelnek. Az ezekhez csatlakozó negyvenhárom kihelyezett fokozatot mintegy 280 kilométer optikai kábel köti össze. Monoron található a körzet primer központja, a helyi hálózat itt csatlakozik az országos és a nemzetközi hálózathoz. A társaság 50 millió dollár értékben harminc szállítóval kötött szerződést a primer körzet csúcstechnikával való ellátására, amelynek része az Ericsson digitális központok (12 millió dollár), az MCC/IBM saját számítógépes számlázási és adminisztrációs rendszer (1,5 millió dollár) és a 200 kilométer optikai üvegszál. Ez utóbbi nemcsak telefon-, hanem kábeltelevíziós jelek átvitelére is alkalmas. Az 1995-ös tervekben a 42 ezer telefonvonal mellett 17 ezer kábel-tévé-felhasználó bekapcsolása is szerepel. Jelenleg a beruházás 62 százalékban készült el, befejezése jövő év első negyedévében várható.

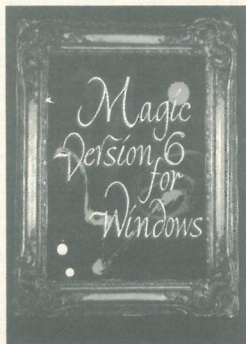
Bólyai István

KIVÉTELES KOMBINÁCIÓ!!!

Egyedülálló hatékonyságot garantáló

MAGIC módszertannal **WINDOWS** alatt
is győzhet.

Grafikus környezet, mely nem szakít el a karakteres világtól.

A kliens és szerver
alkalmazásfejlesztés remekműve

ONYX SZOFTVERHÁZ KFT.
1118 Budapest, Mátyóki út 14.
Telefon: 209-3394, 165-3325 • Fax: 166-9189

Folytonosság a vezetésben

A Matáv Rt. igazgatóság újulását követően új magyar tagjai vannak a társaság Ügyvezető Bizottságának (Operative Committee, OC). A négytagú testületben – a Magyarcom két képviselőjén kívül – **Straub Elek**, az új vezérigazgató és **Tölösi Péter**, a jelenlegi műszaki főigazgató kapott helyet. A páros egyik tagja – mint ismeretes – az IBM Magyarországi Kft. éléről, egy informatikai cégnél szerzett tapasztalatokkal került a Matáv vezérigazgatói székébe és egyben az OC-be. Tölösi Péter egész szakmai pályafutása a távközléshez kapcsolódik, az elmúlt harminc év alatt a hazai telekommunikáció számos területén dolgozott. Néhány nappal az igazgatósági ülést követően a „rég motorosnak” tekintik fel néhány aktuális kérdést.

– **Értekelhető-e az Ön OC-tagja választása a magyar stratégia erősítéséeként a Matáv vezetésében?**

– Pályafutásom kezdete óta a Magyar Postánál, illetve a Matávnál dolgozom, folyamatában ismerem tehát a cégnél történetet. Tudom, hogy mik voltak az öt évvel ezelőtti deklarált célok, mi az, ami megvalósult azokból, s mi az, ami kudarcba fulladt. Sok információ birtokában vagyok, azok közül, akik a Matáv indulásakor a vezetésben voltak, már csak én vagyok a cégénél. Ismerem a világban folyó távközlési és informatikai folyamatokat, és van határozott elképzelésem a követendő irányról. Mindezek alapján úgy vélem, hogy OC-beli tevékenységem elősegíti, hogy a Matáv érdekei és a saját magyar érdekek ne váljanak

külön, sőt a Matáv mint gazdálkodó szervezet érdekei az ország érdekeivel essenek egybe.

– **Az OC-ben a magyar és a külföldi részvételi arány 2:2. Szavazás esetén előfordulhat, hogy a Magyarcom képviselőinek véleménye eltér a magyar tagok véleményétől. A tulajdonosok közti egységesség értelmeben ilyen esetekben a külföldi akarat érvényesül. Mi erről a véleménye, várható-e ezen a téren változás?**

– Nem kívánom kommentálni a tulajdonosok közti egységességet, azt azonban állíthatom – megfigyelőként ugyanis eddig is részt vettem az OC ülésein –, hogy alig fordult elő ilyen helyzet. Egy céget nem lehet állandó ellentétek mentén vezetni, s ezt mindkét fél tudja. **Suchman Tamás** privatizációs miniszter egyébként felvetette – és a külföldi partnerek is beleegyeztek –, hogy az OC tevékenységét át kell tekinteni és meg kell reformálni. Újra kell gondolni például az igazgatóság és az OC munkamegosztását, a kompetenciák kérdését. Véleményem szerint az OC jelenleg túlzottan operatív. Inkább a stratégiai kérdésekkel kellene foglalkoznia, és hatáskörökkel kellene a menedzsment felé leadnia. Ez lenne az egyik legfontosabb feladat, amikor az OC működésének a megaváltásáról beszélünk.

– **Milyen változások várhatók a közeljövőben a vezetés szerkezetében?**

– Teljesen új a központi beszerzéssel, a készletgazdálkodással, ingatlangazdálkodással, szállítással és informatikával foglalkozó logisztikai vezérigazgató-helyettesi poszt. A szolgáltatási te-

rület átalakul, élén szolgáltatási helyett marketingvezérigazgató-helyettes. A szervezet a generált forgalom alapján csoportosított piaci szegmensek szerint fogódik, külön társaság foglalkozik a nagy-, a közepes és kis-, valamint a lakossági felhasználókkal. A PR – amely korábban a szolgáltatási vezérigazgató-helyetteshez tartozott – leválik, és közvetlenül a vezérigazgató irányítja majd. A részvényesi megállapodás meg fogja erősíteni az emberi erőforrások kezelésének koordinálására a vezérigazgató-helyettesi rangot. Az OC nem közvetlenül, hanem a vezérigazgatón keresztül irányítja a jövőben a Matáv stratégiájának kidolgozását, és a terület kibővül a távlati üzletfejlesztési üzletággal. A műszaki és pénzügyi vezérigazgató-helyettesi posztok megmaradnak, azokat továbbra is **Ulrich Schaumann**, illetve **Ray Stewart** tölti be.

– **Ön mint a távközlésben jártas szakember melyik változást részesítené előnyben: a fejlesztések tőkeemelésből vagy hitelekkel való finanszírozásból?**

– Magánvéleményem – hiszen nem az én hatáskörömben tartozik a kérdés –, hogy a tőkeemeléses fejlesztés volna a kedvezőbb. A stratégiai befektetők tudják ugyanis, hogy a távközlési beruházás hosszú távon megtérülő üzlet, és ehhez igazítják terveiket, feltételeiket. Pénzügyi befektető esetén biztos, hogy két-három éven belül meg kell kezdeni a hitelek visszafizetését, és ez időzített buktatókat hordoz magában. Tény, hogy a startéiai partner legalább annyit akar nyerni az üzletben, mint a bankok, az időtényező miatt azonban távközlési beruházásoknál előnyösebbnek tartom a tőkeemelés.

– **Az elmúlt hónapokban állandó témája volt a sajtónak a Matáv vezetésének küszöbön álló megújítása. Sok szó esett a közelgő újabb privatizációs lépések latolgatásáról is. Kevesebbet hallottunk azonban konkrét projektekről, kivétel ez alól talán csak a nagy sláger, az ISDN. Visszatekintve az elmúlt néhány hónapra,**

milyen – a telefonhálózat folyamatos bővítésén túli – eredményeket tud a társaság felmutatni?

– A legnagyobb jelentőségű lépésnek tartom, hogy megkezdődött a rádiós előfizetői hálózatok kiépítése. Az RLL projekt nem csak azért kiemelő, mert gyors telefonbekapcsolásokat tesz lehetővé, hanem azért is, mert egy új technológiai kultúrát hozott meg. Megkezdődött a menedzseltebbé vált vonali hálózat kiépítése. Idén, a projekt első fázisában elkészül az ötvényesi primer központig terjedő gerinchálózat, azaz a mind a Matáv, mind a helyi társaságok rákapcsolódhatnak majd a rendszerre. A második fázisban a körzeteken belüli hálózatépítés következik. E terület az üzleti felhasználók megnyerése szempontjából fontos a Matáv számára, hiszen nem titok: a társaság jövője azon múlik, hogy az üzleti szféra igényeit mennyire tudja kielégíteni. Dolgozunk a telematikai szolgáltatásokban való részvételen, például az X.400 üzenetkezelő rendszer pilotprojektjén, valamint tanulmányozzuk, hogy milyen feltételek mellett válhat a Matáv Internet-szolgáltatóvá a saját hálózatán. Ez utóbbi azért is emelem ki, mert a Matáv vezetése érzékeli azt az óriási változást, ami az informatikai társadalom felé vezető úton történik, s lépéseit igyekszik a fejlett világban uralkodó tendenciához igazítani.

Mallász Judit

Személyi hírek

A menedzsment összetételét illetően nincs vita a tulajdonosok között, a kinevezésekre rovideken sor kerül. Július 1-jétől a logisztikai főigazgató és egyben a vezérigazgató helyettese **Tölösi Péter** lett, az emberi erőforrások kezeléséért felelős vezérigazgató-helyettesi poszt **Pásztor Tamásé**. A marketingüggyekkel foglalkozó helyettes **Lipp István**, a stratégiai kérdések koordinálására várhatóan **Sziráki Péter** kap megbízást.

Kettő vagy három

Semmiképpen sem szabad újabb központrendszereket behozni az országba, vélik a Matávnál. A rendszerváltású tender érvényesítéséje ez év végén lejár, addig el kell dönteni, hogy kiktől vásárol a jövőben a társaság. A Matáv szakembereinek az a véleménye, hogy a három rendszer (Ericsson, Northern Telecom, Siemens) közül – verseny eredményeképpen – kettőt kell kiválasztani. A hazai piac igen korlátozott, így a beszállítók érdeke is ezt diktálja. A megfelelő megoldás kidolgozása a központoszállítók bevonásával már folyik.

Pay & plug

Mindenki mással csinálja...

Nem kérdés, a személyi számítógépeket leginkább szövegszerkesztésre használják. De sokféle szövegszerkesztő van, s egyikből a másikba nehéz az átjárás. Pedig szükség van rá addig is, amíg elterjednek, szabványá válnak az elektronikus dokumentumok specifikációi. A Novell, a Wordperfect tulajdonosa most sokat tett az átjárás megteremtéséért azzal, hogy kiadta a Convertperfectet.

Első előnyeként a kezelési egyszerűségét kell említenünk. Bár praktikus, de nem kötelező abból az alkönyvtárból indítani, ahol az átalakítani kívánt dokumentum éppen van. Indítás után egy egyedileg tervezett képernyő jelenik meg, amelyen a program in medias res érdeklődik, mit akarunk

konvertálni mire, milyen formátumról milyenre. Ha választolni tudunk, akkor beírhatjuk az adatokat, ha nem, az OK parancssal átjuttunk a főmenübe. Itt a képernyő bal alsó sarkában, a Wordperfect 6.0-ban megszokott stílusban látható a választék.

A program nemcsak egyetlen állományt, hanem akár egyszerre többet is képes konvertálni. A működés logikája: meg kell adni a konvertálandó állományokat, a konvertálás eredmények helyét, de kell írni, hogy milyen az átalakításra váró anyag formátuma – általában automatikusan is felismeri –, milyené akarjuk tenni, s már indulhat is a konverzió. Jó tudni, hogy munka közben a program erőteljes támaszkodik az alapértelmezésekre, ezeket a SETUP-

ban igazíthatjuk a saját igényeinkhez.

A szakosos konverterekkel ellentétben ez a program sok olyan dolgot is figyelembe vesz, ami szövegszerkesztéskor fontos, és ezzel sok aprómunkától kíméli meg az embert. A Wordperfect 6.0-ban használt alapinformációk – lapméret, input kódlap, output kódlap, nyelvkód, meggyás – külön beállíthatóak.

Huszonnégy különféle formátumot támogat, közöttük teljesen egzotikusakat is, s közülük bármelyik lehet mind kiindulás, mind pedig végeredmény.

A SETUP-ban külön állíthatóak a táblázat- és a képformátumok is, bár ezekkel már nem bánnak olyan bőkezűen. Ugyanez mondható el a kép-

formátumokról, lényegében csak a Wordperfect saját formátumait, illetve a PCX-et ismeri.

Általában a program hozza a megszokott Wordperfect minőséget, ami munkát el tud végezni, azt elvégzi, ha egy állományt nem ismer fel (például a .TIF-et), akkor nem omlik össze, továbbá lehet lépni benne.

Sok szöveggel dolgozó munkahelyek – szerkesztőség, kiadó – számára nagy kincs az ilyen program, hiszen egy menetben elintézhető vele a szerzők összes leadott anyaga, s a szerkesztők ezek után immár egyetlen egységes formátumban, ugyanazzal a lapmérettel, kódtáblával dolgozva figyelhetnek az érdemi munkára.

Kőfalu Viktor

PROFI PLUSZ 2000
1047 Bp., Mildenberger u. 1/b.
☎ 180-4698
☎ 111-5456
1054 Budapest, Bátorfi u. 19

PROFI

- ☐ Számítógép (PC) és nyomtató javítása, átalakítása, kiszállásos javítása
- ☐ Tápenergiajavítás
- ☐ Szünetmentes áramforrások javítása
- ☐ Floppydrive-ok, CD drive-ok és winchesterek javítása
- ☐ Garancia megváltásos javítások

Információs szám: 175

Két boot-winchester egy gépben...

WINCHESTER-ÁTKAPCSOLÓ

DAXON ACC (ACCESS AND „C” CONTROL) kártya +2 elektronikus kulcs: az egyik kulccsal a C, winchesterrel indul a gép, a másikkal pedig a C₂-ről. Egy köztűz D is beépíthető. Vagy másképpen: egy C és D₂, így ketten használhatják a gépet, de ami benne van, az a sajátjuk marad. Egy felhasználás esetében is jól alkalmazható – jellemzően két operációs rendszer használatkor.

DAXON Elektronikai Kft. 1114 Budapest, Eszék utca 12.
Telefon: 161-3366 • Telefax: 161-3339

Információs szám: 176

Elektromágneses kompatibilitás.
Informatikai rendszerek, hálózatok, medikai, diagnosztikai berendezések másodlagos villámvédelme, NF zavarszűrése.

Stabilizátorral egybeépített szünetmentes berendezések.

PLANYSYS

2 év garancia

1136 Bp., Pannónia u. 42.
Tel./fax: 270-0304

Információs szám: 177

IBR General Kft.

Dokumentumok, űrlapok, csekkek nagy sebességű feldolgozása.

OCR, ICR, BAR-CODE rendszerek.

Külszrakész kivitelezés.

Telefon/telefax: 156-5062

Információs szám: 178

1995 - 5 Years Multimedia

ALLEGRO

FAST Multimedia Audio/Video/PC Post-production Systems

Tel.: 1568 132, 1755 404

1016 Budapest Tigris u. 28.

Információs szám: 179

Ez itt az **ÖN** névjegyének helye!

Hívja a **Vogel Publishing** Reklámirodáját!

Telefon: 149-8122
Telefax: 120-1636

Információs szám: 180

VÍRUSNAPTÁR 1995. JÚLIUS 14–20.

Rovatunkban hétről hétre figyelemmel kísérjük, mely számítógépvírusok aktivizálódása várható. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az említett vírusok járványszerűen elterjednek Magyarországon, csak annyit, hogy az adott időszakban kártételükkel, előfordulásukkal számolni lehet.

DÁTUM	NÉVNAP	VÍRUS NEVE	TÁMADÁS IDEJE
14. péntek	Örs, Stella	Bryansk Frere Jacques Immolation Naziphobia PS-MPC (Mimic-Den Zuk) PS-MPC (Mimic-Jerusalem) Smack Talking Heads VCL (Diarrhea) Wild Thing 2 Jerusalem (Payday)	minden pénteken minden pénteken minden pénteken minden pénteken minden pénteken minden pénteken minden pénteken minden pénteken minden pénteken minden pénteken pénteken, ha az nem 13-a
15. szombat	Henrik, Roland	Italian Pest (Finger) Jerusalem (Phenome) Migram Arale	minden szombaton minden szombaton minden szombaton július 15-én
16. vasárnap	Valter	Sunday, Sunday-2 Mindless Witcode 10 Past 3	minden vasárnap minden vasárnap minden vasárnap minden hó 16. napján
17. hétfő	Elek, Endre	Carfield I-B (BadGuy, BadGuy 2) I-B (Exterminator) Immolation Kalah-499 Virдем (833) Witcode	minden hétfőn minden hétfőn minden hétfőn minden hétfőn minden hétfőn minden hétfőn minden hétfőn
18. kedd	Frígyes	Ah Emo 899 I-B (Demon, Demon-B) Kamasya Evil Genius FORM Virus NPox	minden kedden minden kedden minden kedden minden kedden minden hó 18. napján minden hó 18. napján minden hó 18. napján
19. szerda	Emília	No Wednesday Red Team Victor	minden szerdán minden szerdán minden szerdán
20. csütörtök	Illés	TPE (Girafe) Day10	minden csütörtökön minden hó 20. napján

Az egész év folyamán aktív: Cybertech-B, Datalock, Flash, Fu Manchu, Grunt-1, OMT, Violator

Minden nap támad: január 1-jétől szeptember 21-ig Plastique (Cobol), június 17-től december 31-ig Jerusalem (June 17TH), július 1–31. ARCV 330, július 1-jétől december 31-ig Got-You, Jerusalem-PL0, Mendoza

Érvényes víruskereső-ölk verziók: Virkill 2.50 [049], Scan-Winscan-Os2scan 2.21, Vshield 2.21, Netshield 2.11, Fprot 2.17, Integrity Master 2.42g, NAV 3.30, Pasteur Plus (4.10/DOS, 1.50/NLM), PKSF Ansi 2.04g, Sysdok 5.28, TBAV 6.34, Viricid 5.10, Virusbuster 6.41, Virx 2.96

A Kapacitás kapacitása

A Kapacitás Osztrák–Magyar Kereskedelmi Kft. a Panasonic termékeiből 110 mAh kapacitástól 4,4 Ah-ig kínál nikkel-kadmium akkumulátorokat, melyek érdekessége, hogy külön típus van közöttük a gyorsöltésre, a magas hőmérsékletű helyen való használatra és a nagy kisütőáramokra. Zárt ólomak-

kumulátoraik között a legnagyobb teljesítményű 12 V/65 Ah-t tud, és terhelés nélküli önkisülése napi 1 ezrelék alatt marad. Készültségi üzemmódban mintegy nyolcéves élettartamú. A gomb- és hengeralakú lítium elemek kapacitása 5,4 mAh-tól 5 Ah-ig terjed, számítógépekbe, kamerákba és más elektronikai

felhasználásra ajánlják. 1,3 W teljesítményig kínálnak továbbá napelemeket. 8 kilobájttól 4 megabájtig terjed a szintén Panasonic memóriakártyák kapacitása, amelyek SRAM, EEPROM, MASKROM, OPTROM és FLASH változatban kaphatók.

Svájcból importálja a Kapacitás az MPL High-Tech termé-

két, a memóriakártya-fró/olvasót. Nagysága megegyezik a 3,5 hüvelykes hajlékonylemez-meghajtókéval, rázkódásra, porra, hőmérséklet-ingadozásra nem reagál, így olyan körülmények között is használható, ahol a normál merevlemez- és hajlékonylemez-egységek már nem.

BOI

Svájci technológia

Néhány hónapja közzöltünk lapunk hasábjain összeállítást a hazánkban forgalmazott szünetmentes tápegységekről. A forgalmazók között nem egy akadt, amely – elsősorban a kis teljesítményű berendezések piacán – soknak találta a kínálatot a kereslethez képest, s azóta mégis újabb gyártók jelentek meg a piacon. A svájci Iwatec-nél úgy vélik, olyan berendezéssel foglalkoznak, amiből soha nem lehet elég sok azon a piacon, ahol számítógépek és más irodai, illetve elektromos berendezések értékesítéséből annyi cég megél, mint nálunk. Szerintük a mostanában értékesített vagy a jövőben eladott számítógépek, távközlési és irodatechnikai berendezések, elektromos vagy hírközlési hálózattal kapcsolatban lévő eszközök az UPS által nyújtott védelem tekintetében óriási piactól jelentenek.

A svájci Falconi csoport három önálló, különböző profilú vállalatának egyike a tizennégy évvel ezelőtt kimondottan UPS-gyártásra (+szerviz), -forgalmazásra létrehozott, gyártmányaira ISO 9001 tanúsítvánnyal rendelkező Iwatec. Évente megközelítőleg hatezer egységet állít elő, ezek fele az informatikai területeken használatos kis teljesítménykategóriájú (500–2200 VA) készülékek. Termékeik 30 százalékat Svájcban adják el, a fennmaradó 70-et Európába, Ázsiába, Ausztráliába és Új-Zélandba

exportálják. Referenciáik között szerepel az RTL, a Chemical Industrie Bayer, a Bosch és a Telenorma, a német rendőrség és az Österreichische Volks Bank. Magyar, illetve kelet-európai pi-

System Shutdown) is elvégzi. Teljesítmény és felhasználási terület szerint csoportosított termékcsaládjaik között a legkisebbek (V/X sorozat, 500–2200 VA) a névleges teljesítményükig nem-

rendezései. Legkisebb tagjukat kis irodába ajánlják, míg a sorozat nagyobb modelljei (maximum 100 kVA) közepes és nagyobb méretű számítástechnikai rendszerek biztonságos áramellátását szolgálják. A háromfázisú, csendes, nagy hatásfokú, a speciális hálózati igények kielégítésére tizenkét impulzusos egyenirányítót tartalmazó S sorozatú készülékek teljesítménytartománya pedig 10–400 kVA.

Az áthidalási idővel együtt modulárisan növelhető P/5000-ben mikroprocesszoros vezérlést, alacsony zajszintet, valamint jobb hatásfokot biztosító nagyfrekvenciás PWM elemeket, illetve hatásfoknövelő és az alkatrészek darabszámát csökkentő IGBT tranzisztorokat alkalmaztak. Ez utóbbiaknak köszönhető, hogy a kétéleves üzemidőre (online és ECO, azaz offline, környezetvédő és energiatakarékos) is felkészített P/5000 92, illetve ECO üzemmódban 98 százalékos hatásfokra képes. A névlegesnél 30 százalékkal kisebb hálózati feszültség esetén is biztonságos áramellátást nyújt.

Végül egy, feltehetőleg a svájci kereskedelmi kultúrát jellemző apróság: még el sem kezdték az Iwatec készülékek forgalmazását Magyarországon, de már anyanyelvünkön fródot bemutatkozó és termékismertető anyaggal tisztelték meg a jövődől használatok.

Fekete Gizella

acuk felelőse az osztrák partner, a bécsi székhelyű Netpower Electronic.

400 VA és 400 kVA teljesítményhatárok között készülő gyártmányai mindegyike kétszeres konverziós online üzemmódu, a hálózatról galvanikus leválasztott, adatátviteli csatlós készü-
lék. A mellé adott program párbeszédes üzemmódban történő állapotmeghatározásra alkalmas, hálózatkimaradás esetén az UPS-re kapcsolt berendezések automatikus, meghatározott soren-
dű lekapcsolását (Controlled

lineárisan terhelhető, kedvező-
len éghajlati viszonyok között is alkalmazható berendezések. A 4:1 csúcstényezőjű, az ideális hatásfokot megközelítő VX/2 sorozat számítástechnikai berendezések mellé való, míg az I/2, ipari igényeknek is megfelelő, rackben elhelyezhető 1200–6000 VACP teljesítményhatárok közötti sorozat, ahol VACP a csatlakoztatott számítógépek teljesítményigénye VA-ben.

Jól viselik a túlterhelést az M sorozat egyfázisú, IGBT teljesítményelektronikát tartalmazó be-

Zavarban lévő zavarok

Az informatikai rendszerek zavartalan üzemeltetése, a túlfeszültség- és villámvédelem különösen a viharos hónapokban lehet érdekes az informatikai központokban. Az ezzel kapcsolatos fogalmak alatt azonban sokszor mást ért a vevő és mást a gyártó, ráadásul az utóbbiak fogalomalkotását befolyásolhatja, mit is gyártanak. Az egyik bevett megoldás ugyanis a szünetmentes áramforrás használata, ezekenél a névleges feszültségtől való több mint 10 százalékos eltérést nevezik túlfeszültségnek. A kifejezetten villám- és túlfeszültségvédelemmel foglalkozók viszont a hirtelen megjelenő, mikro- vagy nanosecundumon belül lezajló, nagyarányú feszültségemelkedésről beszélnek, amely a táp-, illetve a jelfeszültségen egyaránt felléphet. Az

elektromágneses kompatibilitás szakemberei a villamos készülékekre összpontosítanak, azoknál előzik meg a hálózatot megzavaró túlfeszültség kialakulását, ugyanakkor védetté téve azokat a külső túlfeszültség-behatások ellen is.

Például Németországban a számítástechnikai rendszerekben előforduló meghibásodások 5 százaléka hardver-, illetve szoftverhiba, 15-ért felelős a kezelő és 80 százaléka erősáramú hálózati zavarokból adódik. Európában is az igen rövid, alig észlelhető, 11-20 ms körüli feszültségkimaradások viszik a primet. Az ezekből fakadó károk együtöde érinti a hardvert, egynegyede vezérlési kár és szintén egynegyede adatvesztést okoz. Szakértők szerint az esetleges jövőbeli EU tagságunkhoz a szabványok és

előírások harmonizációjára van szükség, köztük a számítógépes és telekommunikációs világ zavartalan működését célzó, Németországban és Ausztriában már érvényes és 1996-ig a többi EU tagországban szintén bevezetés előtt áll az elektromágneses kompatibilitási törvény. A Németországban már kötelező előírások betartásához – ezért az üzemeltető felel – számos technológiai eljárás, berendezés áll rendelkezésre. Ezek egyik hazai szakértője a Plansys Kft.

A szakemberek a hálózatból galvanikus, induktív vagy kapacitív úton, hivatlan vendégként érkező túlfeszültség ellen többszintű védelmet ajánlanak. Mivel az épületeket általában hosszú életűre építik, célszerű már a tervezéskor figyelni az említett védelmekre, figyelem-

be véve, hogy a magyar szabványok java része még abból az időből származik, amikor az informatikai rendszerek érzékenysége még sem közelítette a jelenlegit. Sajnálatos módon a földelési rendszereket a mai napig legtöbbször csak ohmos ellenállás szempontjából vizsgálják, így a nagyfrekvenciás zavarok okozta fantomjelenségek vígan garázdálkodhatnak a hálózatban. A villámvédelem első zónája az épületbe belépő villamos hálózat, a második terepe az elosztóberendezés. A készülékeknel a finom védelmi eszközök használata célszerű. Ezek a túlfeszültségvédelmi eszközök háromlépcsős védelemmel ellátottak, azaz bennük nemcsak a szokványos varisztoros megoldást alkalmazzák.

Fekete Gizella

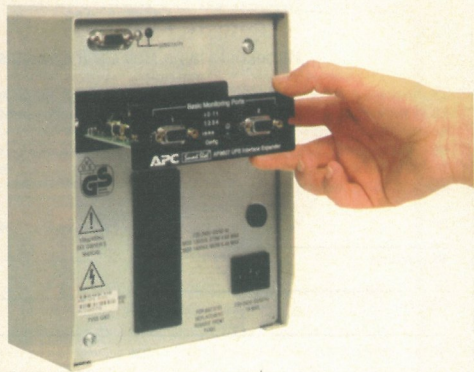
Tiszta Amerika

Még ha a gyártó nevében nem volna benne Amerika, a fejlesztés, a gyártás és a terjesztés stílusa akkor is egyértelműen elárulná az APC tápegységek számára helyét. Az – 5 kVA teljesítményhatárig – asztali kínálatra specializálódott UPS-gyártó értékesítésének növekedési üteme az elmúlt évben nagyobb volt – hallottuk a hazai képviselőlet vezető *Engloner Gyulától* –, mint a versenytársaké összesen, és becslésük szerint meghaladta a PC-piac növekedési ütemét. Az 1994-es hazai értékesítés nagyságát Engloner Gyula a Microsoft és a Novell forgalmához közelíti meg mondaná.

A Surgearrest névre keresztelt, „mezei”, de tranzienst és túláramvédelmi funkciókat is ellátó elosztódoboz két (három-, illetve öt éves garanciájú) változatban készül, s nemcsak az irodai, de a háztartási készülékek védelmét is szolgálhatja. Ha egy készülék meg-

mentésekor – például villámcsapás alkalmával – kamikázeként tönkremegy, a gyártó ingyenes cserét biztosít. A számítógép monitora alá helyezhető Power Manager elsősorban multimédia-, házi és kisebb üzleti konfigurációk védelméhez készült, öt készülék (mondjuk PC és négy periféria) közvetlen ellenőrzését biztosítja. A rendszer feszültség alá helyezése előtt jelzi a helytelen csatlakoztatást, a huzalozási vagy földelési problémákat.

Mivel a tranziensek nemcsak az elektromos, de a kommunikációs hálózaton is átjutnak, telefon- vagy soros kommunikációs vonalra, valamint logikai hálózati kábelre csatlakoztatott berendezések (telefonok, faxok, modemek, logikai hálózati csatlakoztatók stb.) védelmére dolgozták ki a Protectnet termékcsaládot. Úgy vélik, előlrol az UPS, hátulról a Protectnet betonvédelmet jelent.

Az új Smart UPS-ekbe épített bővítő kártyahelyre akár a nagy távolságból történő ellenőrzéshez szükséges, az APC-nél már kártya formájában előállított SNMP adapter is behelyezhető. Az APC együtt dolgozik az informatika nagy gyártóival, emelte ki Eng-

loner Gyula, ennek köszönhető, hogy szintük egyetlen UPS-gyártóként kínálunk Novell és a Microsoft termékekhez, így többek között a Windows NT-hez és a Backoffice-hoz is komplett megoldást.

F. G.

R·E·N·D·E·Z·V·É·N·Y·K·A·L·A·U·Z

Megbízhatóság az elektronikában állímmel rendeljük meg **október 16-18.** között az angol nyelvű *Electronic '95* szimpóziumot a Postás Művelődési Központban (Budapest VI., Benczúr u. 27.). A szimpózium lehetőséget nyújt új eredmények és fejlesztések, tanulmányok és tapasztalatok megismerésére a szolgáltatás, a megbízhatóságelmélet, szoftver- és rendszer-megbízhatóság, az elektronikai eszközök vizsgálata és a minőségbiztosítási módszerek terén. Ezzel egy időben kisebb kiállítást is rendez a HTE, amelynek részvételi díja 15 ezer forint. A szimpózium részvételi díja 35 ezer (HTE-tagoknak 30 ezer) forint. Jelentkezési határidő: **július 15.** Felvételét ad Mitók Katalin a 153-

1027-es telefonszámon vagy faxon, a 153-0451-en.

Ildén Varsó látja vendégül a közép- és kelet-európai országok felelős távközlési minisztereit és szakembereit, a térség szolgáltatóinak vezetőit az Adam Smith Institute által szervezett *Harmadik Éves Konferencián és Kiállításon.* A Victoria Inter-Continental Hotelben **október 25-én és 26-án** az érintett országok távközlésének liberalizációjáról, a távközlési világra való integrációjáról, a nemzetközi versenyhelyzetben választások utakról és stratégiákról, a magánosításról, beruházásról, továbbá technikai és gazdasági kérdésekről szólnak az előadók. A teljes részvételi díj 1646 dollár. A kiállítási és reklámlehetőségekről Cristi-

na Watts ad felvilágosítást a 44-171-490-3774-es londoni telefonszámon, jelentkezni ugyanezen a számon lehet.

Októbertől **november 6-8-ra** módosította a *Mobile Communications* szeminárium időpontját a HTE. A rendezvény célja a mobil távközlés problémáinak, elsősorban az analóg és digitális rádiótelefon-rendszerek kérdéseinek problémák körü áttekintése, a műszaki problémák ismertetése és a megoldások értékelése. Különös figyelmet kapnak a jövő rendszerei. Ismert nyugati cégek képviselői és hazai szolgáltatók szakértői tartanak előadásokat angol nyelven, szinkronfordítással. Felvilágosítás: Mitók Katalin, 153-1027.

Informátikai hetilap

Megjelenik minden csütörtökön

Kiadja **VOGEL Publishing Kft.**

a **MATESZ** Magyar Terjesztés Ellendőrös Szövetség tagja

Felolés kiadó: Ivanov Péter ügyvezető

Főszerkesztő: Kelenyhegyi Péter

Főszerkesztő-helyettes: Malász Judit, Varga Márton

Szerkesztő: Szekeres Zsuzsa

Olvasószerkesztő: Kelenyhegyi Péter

Korrektor: Lukács Erzsébet

Tervező: Marosi Katalin, Olejnyk Jeno

Tördelőszerkesztő: Dobos Imre

Műzsi vezető: Pécsi Babi

Lapmunkész: Fekete Gizella

Szerkesztési titkár: Szalay Zsóka

Telefon/fax: 140-3703

Internet: hetichip@vogel.odin.net

BBS: 18-09# CT BBS (36-1) 270-2963, PVT terület

Reklámiroda-vezető: Akossy Judit

Telefon: 120-8007

Terjesztési vezető: Ali Mehdi

Telefon: 120-8007

A szerkesztőség és a kiadó címe:

1138 Budapest, Váci út 202.

Telefon: 140-3703, 270-3297

270-0733, 270-2966 központi számok

1134, 1144, 1247 mellékéin

Lévelek: 1300 Budapest 3., Pf. 210

Hirdetvételek: Vogel Publishing Kft.

Üzletkötők: Balogh Csilla, Czédenyi Zsolt,

Czidor Róza, Szabóné Véghelyi Anna

Lévelek: 1300 Budapest 3., Pf. 210

Telefon/fax: 149-8122

Németország: Vogel Verlag und Druck GmbH &

Co. KG, Gabriele Grotzsch, Postfach 6740,

D-97064 Würzburg, tel.: +49-931/418-2335, fax:

+49-931/418-2090

Nagy-Britannia: German Media Services Ltd.

Claire Byron, 1 Lambton Place London W11 2SH,

tel.: (01 711) 221-5462, fax: (01 711) 229-0795

USA/Canada: Global Media, Barbara Coaghy, 611

Veterans Blvd, Suite 205 Redwood City, CA 94063-

1404, tel.: (415) 306-0880, fax: (415) 306-0890

Tajvan: Taiwan Bright Int. Co. Ltd., Vivian Lu, 200

Hsin Yi Road/Hf-1 Sec. 3 Taipei 106 Roc Taiwan,

tel.: (02) 755-7901-5, fax: (02) 755-7900

Sürgös hirdetései, üzleti közleményei egy héten

ből közzétezzük. Hívja a Vogel Publishing

Kft.-t! A hirdetések körültekintő gondozását köte-

lességünkre vállaljuk, de tartalmi felelősséget

nem vállalhatunk.

A szerelés és a tördelés: a HETI CHIP

szekeresztőségében, Quark XPress 3.1

lényeződd programmal készült.

Nyomásra előkészíti és nyomja:

Gutenberg Press Nyomda

1392 Budapest, Pf. 294 Telefon: 250-0679

Felolés vezető:

Óvári László elnök-vezérigazgató

© HETI CHIP

Vogel Publishing Kft., Budapest

Copyright © „CHIP” VOGEL Verlag

und Druck GmbH & Co. KG, Würzburg

A HETI CHIP-ben megjelent írások másodközlésével,

lap másolással és terjesztéssel kapcsolatos minden

jogot fenntartunk. A lapból értesüléseket átvenni

csak a HETI CHIP-re való hivatkozással lehet.

A szerkesztőség a felolés nélküli bejelentéseket és

leveleket is körültekintően gondozza. A lapban

megjelent cikkeket tartalmát ellenőrzük, ám forrás

saink tévedéseitől felelősséget nem vállalhatunk.

Terjesztés:

A Hírlop és Postaszállítási Igazgatóság,

a Nemzeti Hírlapkielészlemlési Rt.

és a Vogel Publishing Kft.

Ára: 67 forint.

Előfizetésre a Vogel Publishing Kft.-nél.

Előfizetési díj 1 évre 3148 forint.

HU ISSN: 1216-0482

Hirdetési index

Allegro	18	Hunix	2	Sci-Modem	23
Computer Talum	23	IBR	18	SolWare 95	14
Computer 2000	8	Műszertechnika	2	Sved	2
Daxon	18	Next	2	Topsoft	24
E-Coop	23	Oki	9	Var	6
Flag	4	Onyx	16	Vectra	5
FreeSoft	14	Plan-Sys	18		
Gemofis	23	Profi Plusz	18		

HÍR-LAP

Hírbeküldő lap a Heti CHIP olvasói számára

Cége most alakul (át)? Új termék van? Sikeresen lezár egy projektet? Jelentős megrendelést kapott? Fontos szerződést kötött? Konferenciát, kiállítást, tanulmányt vagy más szakmai rendezvényt szervez? Kulcspozíciókon személyi változások történnek? Ha minderről – vagy bármely más, szakmailag lényeges dologról – szívesen hírt adna lapunkban, kérjük, töltse ki (nyomatott betűkkel vagy írógéppel) ezt a kártyát, s zárt borítékban küldje el címünkre: *Heti CHIP*, 1300 Budapest 3., Pf. 210. Munkatársunk felhívja Önt! Nyilvánosságának szánt információival jelentkezhet a szerkesztőség számára is, telefon: 140-3703, telefax: 120-1636.

Kérjük, szíveskedjék ide beírni a tudósítás szövegét!

Név, beosztás

Cég neve

Cím

Telefon

Telefax

Telex

Szeretném tudósítani a *Heti CHIP*-et a következőkről. Tudomásul veszem, hogy a lapnak ez a szolgáltatása ingyenes, s a *Heti CHIP* munkatársa egyeztetés céljából a *Hír-lap* kézhezvétele után megkeres.

Aláírás

GEMOFIS
KFT.1146 Bp. Hungária krt. 131.
Tel/Fax: 12-11-539
Tel: 06-(30)-428-132**Vidékre rendeljen faxon, mi küldjük!****Adobe, Macromedia, HSC hónap.**

Premiere 4.0 win. <i>videó editor!</i>	69.000 / 28.000 Ft
Streamline 3.01 win.	23.000 / 13.500 Ft
Acrobat 2.01 win.	23.000 / 11.800 Ft
Photoshop 3.0*	97.000 / 41.000 Ft
-KPT 2.0 Windows (Photoshop kieg.)	24.900 Ft
Illustrator 4.0 win.**	75.500 / 31.000 Ft
Pagemaker 5.0	87.500 / 29.900 Ft
Persuasion 3.0 win.	58.500 / 28.500 Ft
Adobe Type Manager	11.100 / 9.000 Ft
Freehand 4.0 win.	76.000 / 20.500 Ft
Fontographer 3.5	56.000 Ft
KPT 3D studio	95.000 Ft
KPT Convolver 1.0 win	23.000 Ft

Multimédia készítő:

Authorware 2.0.1 win. CD	629.000 Ft
Director 4.0.4 win. CD	149.000 / 147.000 Ft
Action 3.0 win. CD	38.000 / 13.000 Ft
HSC Interaktive Windows 2.0	35.000 Ft
Microsoft Viewer Publishing Toolkit	42.870 Ft

Oktatási árak:

Minden termékre oktatási ár Hívjon!
*PhotoShop 3.0 upgrade PhotoStyler-ről is.
**Illustrator upgrade Corel-ről is.

Hardware:

HP LaserJet 4 L	82.390 Ft
Tulip számítógépek teljes választéka Hívjon!	

Részletesebb árlistánért hívja a FAXBANK-ot
Tel: 180-8611, Kód: 1476 (*)

Árának készpénz fizetésre vonatkoznak a nem tartalmazza ÁFA-t! Az árvaltoztatás jogát fenntartjuk!

Információs szám: 184

Nagy biztonság, biztos elérhetőség**ASTER 4 modem**

aki mindenkiel szót ért

DNMS menedzsment

a democsoport felügyelője

Egyedülálló megoldás a demoes elérést kínáló szolgáltatók számára.

1136 Budapest, Tátra utca 28. Telefon: 270-4346, fax: 270-2761

Információs szám: 185

E-COOP
KFT.

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

1091 Budapest, Ulloi út 81.
Telefon: 215-4354, 113-4273, fax: 215-4354**IGÉNYES ŐN? RAGASZKODJON A JÓHOZ!****ALR****Árainkból:****EPSON**

LX 300	29.900 Ft
FX 1170	62.900 Ft
LX 1050+	56.100 Ft
LD 100	31.000 Ft
LD 1070+	96.800 Ft
Stylus 800+	45.900 Ft
Stylus Color	95.900 Ft

MICRONICS**számítógépek**

486 SX/33/16 mod 1.	86.000 Ft
4M, 1,44 FDD, Tast: No HDD	
486 DX/25/16, 56 mod 1.	107.600 Ft
4M, 1,44 FDD, Tast: No HDD	
486 SX/33/PC1 33 mod 1.	106.600 Ft
4M, 1,44 FDD, Tast: No HDD	
486 DX/66/PC1 mod 1.	119.340 Ft
4M, 1,44 FDD, Tast: No HDD	

hp NEWLETT PACKARD
perifériák

HP LJ 4L	89.500 Ft
HP LJ 4V	358.600 Ft
HP LJ 4PUS	243.000 Ft
HP DJ 1600C	199.900 Ft
HP DJ 540	45.400 Ft
HP DJ 850C	115.100 Ft

i Pentium 75/PC1 mod 1.	173.500 Ft
4M, 1,44 FDD, Tast: No HDD	
Apple Computer	
Macintosh LC475 4/250	155.500 Ft
monitor + billentyűzet	

MICROSOFT AKCIÓ! Hívjon!**NOVELL**

Novell 3.12 5 user	99.800 Ft
Novell 3.12 10 user	229.800 Ft
Novell 4.1 5 user	99.800 Ft
Novell 4.1 10 user	229.800 Ft

Power Macintosh	328.600 Ft
Power Macintosh	479.900 Ft
Power Macintosh	910.110 Ft
16/2000/CD	936.700 Ft

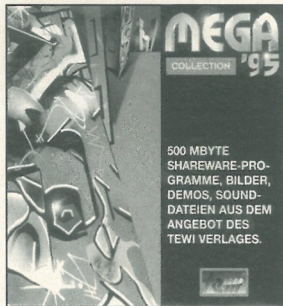
TEL

TELLEK: 180-8419/1482 oldal (részletes árlista)

Az áraink a 25%-os áfát nem tartalmazzák!

Információs szám: 186

CD ACTION... CD ACTION!!!

500 MBYTE
SHAREWARE-PROGRAMME,
BILDER, DEMOS, SOUND-
DATEIEN AUS DEM
ANGEBOT DES
TEWI VERLAGES.

A TEWI kiadó kínálatából 500 megabájtnyi shareware program, képek, demók és hangfájlok. (Ára 200 forint + áfa)

Származás:
Transport Tycoon
Magic Carpet
Novastorm
Cyberwar
System Shock
NASCAR Raceby

CD-ROM

Updates & Patchos, Databank
Videos, Utilities, Testberichte

A PC PLAYER 1994. decemberi számának CD-melléklete: Játékdemók minden megnyitásban: a Transport Tycoon, a Magic Carpet, a Novastorm, a Cyberwar, a NASCAR Racing és sok más játék. Ezenkívül sok-sok utility, szoftverkiegészítők, adatbankok stb... (Ára 500 forint + áfa)

Megvásárolható a ComputerTalum Press irodájában: Budapest, Váci út 202. III/328. (Szalay Zsóka)
Levelezési cím: 1300 Budapest 3, Pf. 210 • Tel./Fax: 120-1636

UNIX OSF1 NOVELL DOS

TOPSYS

INTEGRÁLT
VÁLLALATI
INFORMÁCIÓS
RENDSZER

Közös adatbázison,
tetszőleges SQL
lekérdezéssel

Vezetői információs rendszer

- controlling
- pénzügyi, könyvelési modul
- bérszámfejtési, munkaügyi modul
- vevői, szállítói rendelésnyilvántartás
- készletnyilvántartási modul
- beruházás, tárgyeszköznyilvántartás

TopSOFT

Rendszerház Rt.

1027 Bp., Kapás u. 11-15.
T.: 202-4733 Fax: 201-2811

ICL HP IBM DEC DG SUN